זון אויפגאנג — 7.24
זון אונטערגאנג — 4.58

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עמאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

דאס אידישע וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

וועטער:
קלאר און קיל

Vol. 20, No. 219. Winnipeg, Monday Nov. 10, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מאנטאג, יט׳ חשון, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

אראבער באאומרואיקט איבער פעספילדס נייער דערקלערונג

טשענסלאר פארזיכערט אראבער אז פאליטיק וועט ניט געענדערט ווערן

(ספעציעל פאר "דאס אידישע וואָרט")

ירושלים, נאוו. 10 (איטא). — די פאלעסטינער אראבער זיינען באומרואיקט איבער דער מעגלאכקייט, אז די בריטישע רעגירונג זאָל מאָדיפיצירן דעם "ווייסן פאפיר" צוליב די אידישע פראטעסטן, — ווערט באהויפטעט אין א דערקלערונג פון דער אראבישער עקזעקוטיווע איבערגעשיקט צום הייך־קאמישאנער, אין וועלכער עס ווערט געבעטן, אז א קאפיע פון דער דאזיקער דערקלערונג זאָל איבערגעשיקט ווערן קיין לאנדאן.

אין דער דערקלערונג ווערט געזאגט, אז די פאליטיק אנגענומען אין לאָרד פעס פילדס "ווייסן פאפיר" שיידט זיך באמת ניט אונטער פון דער פאליטיק אנגעצייגט אין שווערדשילס "ווייסן פאפיר", אויסער מיט איר גרעסערער אנטשלאסנהייט צו פארהיטן די אראבישע אינטערעסן אויגוט צו מאכן פריערדיקע עולות. "דער רעגירונגס צוריקטריט צוליב דעם אידישן דרוק וואָלט ניט געווען קיין ווינשנס־ווערטער ביישפיל פאר די אראבער", — ניט די עקזעקוטיוו צו פארשטיין.

ווי עס ווערט פארשטאנען, האט לאָרד טשענסלאָר געענטפערט דער אראבישער עקזעקוטיווע, אז ער גלויבט ניט די דערקלערונגען אריינגעגעבן נאָכ׳ן "ווייסן פאפיר" זאָלן זיין א שתרה א איתרה אין איר האלט. פארקערט, ער דייטלעך, אז זיי באשטעמיקן נאָך ווייטער די פאליטיק אנגעייכנט אין׳ם "ווייסן פאפיר", און ער גלויבט ניט, אז דער רעגירונגס "ווייסער פאפיר" קאן מאָדיפיצירט ווערן.

ציוניסטישער קאנגרעס וועט זיך עפענען פעב. 5

אקציאָנס קאָמיטעט באשליסט אויף צייט, אָבער נאָך ניט אויף פלאץ פונ׳ם קאָנגרעס.

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאָנדאָן, נאָוו. 10 (איטא). — פעבראואר דער פינפטער אין דער טאָג באשטימט פאר דעם קומענדיקן 17טן ציוניסטישן קאָנגרעס, לויט א באשלוס פונ׳ם אקציאָנס קאָמיטעט אויף זיין זיצונג דאָ. דאס פלאץ פונ׳ם קאָנגרעס פארבלייבט נאָך אבער דערווייל אומבאשטימט.

דער אקציאָנס קאָמיטעט האט אויך באשלאָסן צו שאפן א ספעציעלע פאָליטישע קאָמיסיע פון פינף, וועלכע זאָל האבן גלייכע שטימרעכט מיט די מיטגלידער פון דער פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע. די פינף וועלן זיין: לעאָן מאצקין; נחום גאָלדמאן; ב. עדער פון ארץ־ישראל; א פארטרעטער פון דער לאומי; אין עס וועלן ווערט דערווארטעט, פראָפעסאָר פעליקס וואָרבורג.

צוליב דער אומבאשטימטקייט פון דער פאָליטישער לאגע און צוליב דער אפוועזנהייט פון די אמעריקאנער מיטגלידער פונ׳ם אקציאָנס קאָמיטעט, האבן די דערוויזנסטן באקעמפט די פאָליטישע קאָמיסיע פאר באראטונג מיט דער וועלט עקזעקוטיווע, און זיי האבן געשטימט קעגן דעם פלאן, אויסדריקנדיק דערמיט אומצופרידן צו ווייטערמאנס רעזולטאטן. מיט מעמיקע, שטיצנדיק דעם פלאן, האבן דערקלערט, אז די קאָמיסיע ווערט געשאפן מיט׳ן צוועק זי זאָל זיך פאראייניקן מיט דער אפאציצע צו ווייטערמאנ׳ען.

ווען האלטן א לעקציע זיינען אפן און פריי פאר דעם אלגעמיינעם פובליקום, און מאנגען זיך אן פונקט 8.30.

פאר דעם 19טן נאָוועמבער וועלן די בני־ברית האבן אלס גאסט פיליפ ס. קלוצניק, פון אמאהא, פארשטייער פון דיסטריקט נראנד לאָדזש נומער 6, און ער וועט רייבן איבער דער טעמע "אחדות ביי די אידן".

מר. קלוצניק וועט אויך באזוכן קאלגאָרי, עדמאנטאָן, מאסקאטון און רעדוישיינג.

(::)

נייעס בקיצור

דזשאזעף פירט, געוועזענער קאנסטייבל פון ראיאל קענעדיען מאונטעד פאָליס, איז פון ריכטער מאקדאָנאלד, פון דאפינער קרייז גערוכט, לעצטן פרייטאג פאר׳ם משפט געווארן צו צען יאָר טורמע פאר טויטן מרס. לייט, ביים פיקניק אין ראבלין לעצטן טעפט. נומ.

פירט איז געווען אנגעקלאגט אין מארד, אבער אזוי ווי ער איז געווען זייער שיכור בעת ער האט באגאנגען זיין טאט, האט דער געשוואָרענער צעריכט אים געפונען שולדיק בלויז אין טויט־שלאג.

* * *

די ענדגילטיקע רעזולטאטן פון די אמעריקאנער וואָלן ציינג, אז דיי רעפובליקאנער וועלן האבן די קליינע מערהייט פון 2 אויך אין הויז, אויב רעזולטירט אין ווידערציילונג נען וועלן ניט ענדערן די רעזולטאטן.

דער צושטאנד פון ביידע הייזער איז אזא:

סענאט, — רעפובליקאנער, 48; דעמאקראטן, 47; פארמער־לייבער, 1.

הויז, — רעפובליקאנער, 218; דעמאקראטן, 216; פארמער־לייבער, 1

די רעפובליקאנער וועלן פאקטיש ניט קאָנען דורכפירן קיין איין געזעץ אָן דער הילף פון דעמאקראטן.

* * *

צוויי באוואפנטע באנדיטן זיינען אריבערגעפאלן דעם גאראדזש פון דזשאן פארבס, 644 בוירנעל סטריט, ארום 6 אזייגער פרייטאג אוונט. זיי האבן, נאטירלאך, געוואלט געלט. אָבער, זיי זיינען אויוועק אנטוישטע. מיט ליידיקע הענט: ערשט מיט עטלאכע מינוט פריער האט מע געלט פון זיין אפיס. די באנדיטן זיינען אנטלאָפן אויף זייער אוטאמאָביל וואס האט אויף זיי געווארט אין דרויסן.

ש. ל. ציטראָן געשטאָרבען אין עלטער פון זיבעציק יאָר

ווילנע, נאָוו. 9 (איטא). — שמואל לייב ציטראָן, באוואוסטער העברייאישער שרייבער אין דאָ געשטאָרבן דריי וואָכן נאָכדעם ווי עס איז געפייערט געווארן זיין 70טער געבורטסטאג.

(::)

איינשטיין געערט פון שווייצאַרישן אוניווערסיטעט

צוריך, נאָוו. 9 (איטא). — א דאָקטארשאפט "האָנאָרעס קאָזאָ" (ערן־טיטול) אין אויסגעטייל געווארן צו דר. איינשטיין אין פארבינדונג מיט׳ן יובילעי פון דער טעכנישער־הויך־שול דאָ, וואו איינשטיין איז פריער געווען א תלמיד, און דערנאָך א לערער.

אלבערטא פינאנצן אין גוטן צושטאנד

עדמאנטאָן, אלטא, נאָוו. 9. — מיט א הכנסה פון איבער פופצן מיליאָן דאָלאר פאר׳ן פינאנציעלן יאָר וואס האט געענדיקט דעם יאָר 31טן, איינט די פראָווינץ אלבערטא איינגעלאָזן א סורפלוס פון 170, $582 פאר׳ן יאָר, לויט א באריכט פון ר. ג. ריד, פראָווינציעלער קאסיערער.

דאס איז שוין דאס פינפטע יאָר נאָכאיינאנד, וואס די פראָווינציעלע קאסע פון אלבערטא איינט א סורפלוס, — אפשר דער איינציקער פאל פון אזא סארט אין קאנאדער פראָווינציעלע פינאנסן.

(::)

ווייניפעגער וואסער־לייטונג גיט גוטע פראָפיט

איבער 888 טויזנט דאָלאר איז געווען די הכנסה פון דער שטאט וואסער־לייטונג פאר דעם 9־חדשים׳דיקן פעריאָד וואס האט זיך פארענדיגט סעפט. 1טן, אין פארגלייך מיט 869 דאָלאר פאר דעם זעלבן פעריאָד לעצטן יאָר.

ווען די הוצאות ווערן דערפון אראָפגענומען, פארבלייבט נאָך א סורפלוס פון $53,200. צוזאמען מיט דעם פאריקן סורפלוס, הרט איצט דער וואסער־לייטונג סיסטעם א סומע פון $108,377 אויף דער קרעדיט זייט פון די ביכער.

(::)

חנוכת הבית פון דער פאָלקס שול

קומענדיקן זונטאג אוונט 16טן נאָוועמבער, וועט געפייערט ווערן דער חנוכת הבית פון דער אידישער פאָלקס־שול. צו דער פייערונג ווערן איינגעלאדן די עלטערן פון די קינדער אָן אלע פריינט פון אין דעם זאָל פון דער שול־געביידע. וועלכע איז ערשט פארענדיגט געווארן. לכבוד דעם יום־טוב וועט אויך אראנזשירט ווערן אן אויסשטעלונג פון די קינדער־אַרבעטן פון אלע קלאסן.

גרויסער עולם קומט צו פראָטעסט פארזאמלונג

1,500 אידן פילן אָן ווייניפעג טעאטער פראָטעסטירנדיק קעגן "ווייסן פאפיר".

ווייניפעגער אידן האבן נעכטן אוונט געשטורמט מיט פראָטעסט קעגן סימפאָנ׳ס באריכט, לארד פעספילדס "ווייסן פאפיר" און קעגן דער שטעלונג פון דער בריטישער רעגירונג און דעם פאקט אין פנים וואס זי האט געגעבן צום זיבעצן מיליאָניקן אידנטום, פארשווענדיק די באלפור דעקלאראציע.

ארום פופצן הונדערט מענשן זיינען אנוועזנד געווען אין דעם גרויסן אר. קיי. א. ווייניפעג טעאטער. ביי דער גרויסער פראָטעסט פארזאמלונג מיט מר. ה. י. ווייזלדער, פרעזידענט פון "דאס אידישע וואָרט", אלס פארזיצער.

מר. ווייזלדער האט ביי דער דערפענונג פון דער פארזאמלונג דערקלערט, אז די פראָטעסט־פארזאמלונג איז אפרוטן נאָענטער נאָך פון בני־ברית אין ווייניפעג אין פארגלייך מיט אלע אנדערע פארזאמלונגען, אז אין אלע ווייניפעגער אידנטום.

מר. ווייזלדער האט געזאגט, אז ער איז אין אמת אויסגעשטאנען אין אלע אנדערע פארזאמלונגען, שרעקן זיך ניט אפ פאר קיין טונקעלע וואָלקנס, די זון וועט פאר אונז ניט פארשטעלט ווערן, אונזער ליכטיקער טאג וועט קומען".

דעפ. הייפס דריקט אויס פראָטעסט

"איך בין דאָ היינט אוונט צוזאמען מיט אייך פארזאמלטע צו פראָטעסטירן קעגן דער אנדלונג פון לארד פעספילד — האט געזאגט א. א. הייפס, מיטגלידער פון עדעראל פארלאמענט, — די אידן האבן געבראכט ליכט און וויסן שאפט אין ארץ־ישראל, די אידן האבן אויפגעבויט מדערעט שטעט און זיי האבן באקעמפט די פארשפייטע קראנקהייטן.

"די אידן האבן אנטוויקלט ארץ־ישראל און מיט זייער גוטער ארבעט, אויף יערן געביט, האבן זיי געגאָלן אויף די אראבער אין א סך הינזיכטן, און מיר זעען ניט איין פארוואס די אידן זאָלן ניט וועען באשעיצט, אלס דער שוואכערער טייל תושבים פון ארץ־ישראל, פונקט אזוי גוט ווי די אראבער".

מר. הייפס האט געהאלטן א ליינגערע רעדע אין וועלכער ער האט אנגעוויזן, אז ווען ניט די אידן, וואָלט ארץ־ישראל איצט געווען אזוי הינטערשטעליק ווי מיט הונדערטער יאָרן צוריק.

"אן ענטפער פון גאָלד" — זאָגט אסאָווסקי

"מיר זיינען ניט געקומען אחער צו קלאגן, נאָר אנקלאגן און פארערן גערעכטייקייט, — האט געזאגט מר. א. אסאָווסקי, — אונזערע בעסטע זין און טעכטער האבן מיט זייערע ציין און נעגל פארוואנדלט טויטלאכע זומפן אין ארץ־ישראל אין ווייניגערטנער און בליינערע פעלדער.

"אונזע־ענטפער צו דער שטעלונג פון דער בריטישער רעגירונג דארף זיין א גאָלדענער פראָטעסט. א שטראם פון גאָלד דארף איצט פליסן פון אונזערע קעשענער קיין ארץ־ישראל. מיר דארפן שטיין ווי אן אייזערנע וואנט הינטער אונזערע חלוצים אין ארץ־ישראל, און ניט געקוקט אויף אלע שווערקייטן, קאָנען מיר נאָך אויך איצט קויפן באדן אין ארץ־ישראל. ווען מיר וואָלטן געהאט א מיליאָן אידן אין ארץ־ישראל, וואָלט מען צו אונז געהאט אן אנדער באציאונג מיט מער רעספעקט", — האט ער געזאגט.

שינביין דריקט אויס צוטרוי אין בריטישן פאָלק

מר. א. מ. שינביין האט געזאגט, אז פאלעסטינע איז איבערגעגעבן געווארן פון דער פעלקער־ליגע צו גרויס בריטאָ־ניע אלס א טראסטי, דאס אידישע נאציאָנאלע היים אין ארץ־ישראל איז גוט געהייטן געווארן פון דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט. ארום 225 מיליאָן דאָלאר, אידיש געלט איז, אין פארלויף פון די לעצטע צען יאָר, אויסגעגעבן געווארן פאר׳ן אויפבאו פון ארץ־ישראל.

מר. שינביין האט אויסגעדריקט זיין צוטרוי צו דעם בריטישן פאָלק, און ער גלויבט, — האט ער געזאגט, — אז לארד פעספילד׳ס "ווייסער פאפיר" איז אויך אשר ארויסגעגעבן געווארן ניט אינ־נאנצן מיט דער צושטימונג פון דער רעגירונג. מר. שינביין האט אויסגעדריקט זיין צוטרוי, אז גרויס בריטאניע וועט סוף כל סוף דערפילן איר פארשפרעכן פון דער באלפור דעקלאראציע.

ש. מילערס רעדע

א ליינגערע רעדע האט געהאלטן מר. שלום מילער. "לארד פעספילד׳ס רעגירונג וויל פארברענגען די באלפור דעקלאראציע וואס גרויס בריטאניע האט ארויסגעגעבן. די איצטיקע בריטישע רעגירונג קאן אבער ניט פארברענען דעם נייסט פון דער דעקלאראציע וואס איז דער חלום פונ׳ם אידישן פאָלק פאר צוויי טויזנט יאָר".

מר. ווייזלדער האט פארגעלעזן א טעלעגראמע פון מר. מ. דזש. פינקלשטיין צוגעשיקט פון מינעאפאָלים, איז ווערלבער ער באדויערט וואס ער קאן ניט אנוועזנד זיין ביי דער פארזאמלונג, צוליב זיין אומדערוואַרטען אפפאָר פון ווייניפעג. מר. פינקלשטיין האט אויסגעדריקט זיין פראָטעסט.

דר. שאפיראָס רעדע

דער לעצטער רעדנער איז געווען דר. י. שאפיראָ פון די פועלי ציון. דר. שאפיראָס רעדע איז אבער נאָך ניט געווען ווייט.

(שלוס אויף לעצטער זייט)

ארבעט פון אימיגראנטן הילף פאראיין און אימיגראציע אויסזיכטן באהאנדעלט ביי טאסן פארזאמלונג

"דער צוועק פון דעם איצטיקן קאָמיטעט, פון דעם אידישן אימיגראנטן הילף פאראיין אין קאנאדע, איז צו פועלן ביי דער קאנאדער רעגירונג, אז אזוי שנעל ווי די אלבערטאקלאזיקייט סיטואציע אין דעם לאנד וועט זיך פארבעסערן, זאָל דערלויבט זיין פאר אידישע אימיגראנטן אריינצוקומען אין קאנאדע", — מיט דער דאזיקער באמערקונג האט מר. ס. הארט גרין, פרעזידענט פונ׳ם אידישן אימיגראנטן הילף פאראיין, דערעפנט די מיטגלידער פון דער בייטאג פאר א גרויסן עולם אין פרץ אינסטיטוט.

מ. א. גרעי, סעקרעטאר פון מערב קאנאדער אימיגראנטן הילף פאראיין, האט זיך לייגנער אפגעשטעלט אויף דעם קאנאדער אימיגראנטן הילף פאראיין. האט זיך לייגנער אפגעשטעלט אויף דעם קאנאדער רעגירונג, אז אזוי שנעל ווי די ארבעטסלאזיקייט סיטואציע אין דעם לאנד וועט זיך פארבעסערן, זאָל דערלויבט זיין פאר אידישע אימיגראנטן אריינצוקומען אין קאנאדע", — מיט דער דאזיקער באמערקונג האט מר. ס. הארט גרין, פרעזידענט פונ׳ם אידישן אימיגראנטן הילף פאראיין, דערעפנט די פארזאמלונג נעכטן בייטאג פאר א גרויסן עולם אין פרץ אינסטיטוט.

מ. א. גרעי, סעקרעטאר פון מערב קאנאדער אימיגראנטן הילף פאראיין, האט זיך לייגנער אפגעשטעלט אויף דעם קאנאדער אימיגראנטן הילף פאראיין. האט זיך לייגנער פארגאנגענהייט, זאָלן נעמען א גרעסערן אינטערעס אין דער זייער וויכטיקער ארבעט פון דעם אידישן אימיגראנטן הילף פאראיין.

א. א. הייפס, מיטגליד פון פעדעראלן פארלאמענט, האט געלויבט די ארבעט פון דעם א. א. ה. פ. פון דער דערקלערט, אז עס איז ניט געווען קיין פאל וואס דער פאראיין זאָל ניט האבן דורכגעפירט בנו־נע אידישע אימיגראנטן.

מר. הייפס האט אנגעוויזן אויף דעם פאל מי מדעם אידישן בחור אין ווייניפעג וועלכן די קאנאדער רעגירונג האט געוואָלט דעפארטירן, דערפאר ווייל ער האט ניט געהאט די מעגלאכקייט צו באצאָלן די אויסגאבן אין א ווייניפעגער שפיטאל, וואו ער איז געלעגן קראנק, און בלויז א דאנק זיין פערזענלאכער מי און דעם א. א. ה. פ. האט די רעגירונג אים דערלויבט צו פארבלייבן אין לאנד. מר. הייפס האט דערביי באמערקט, אז ער אליין האט פארן־איכערט דער רעגירונג, אז יענער יונגערמאן וועט אין דער צוקונפט ניט פאלן צו לאסט. מר. הייפס האט אפגעלירט צו די ווייניפעגער אידן אז זיי זאָלן שטיצן דעם א. א. ה. פ. וואס עס מיינט שטיצן די אידישע אימיגראציע אין קאנאדע.

"פאר מיר, חשוב׳ע פארזאמלטע, האבען די אידן אין קאנאדע און אין אנדערע גלות לענדער, דעם הייפס אינטערעס", — האט געזאגט י. א. טשערניאק, "עס איז צום באדויערן וואס געוויסע אפוזיציאָנס פארמאכן זייערע אויגן אויף אלע פראבלעמען פון׳ם אידישן לעבן, און זיי ווענדן זייערע אוגען בלויז צו גוטע פונקט (ארץ־ישראל אין אידישער קאָלאָניזאציע אין רוסלאנד), אין וועלכע זיי גלויבן, אז בלויז דארטן וועלן זיי עפענען דערלייזונג פאר דעם אידישן פאָלק.

"ניט נאָר העלפן ניט יענע עלעמענטן אין די פארשידענע ארבעטן פונ׳ם אידישן לעבן אין די גלות לענדער, נאָר זיי לאָזן אפ פון די יעניקע וועלכע לייגן צו א האנט, צו אזעלכע ארבעטן. אונז פעלט דער באוואוסטזיין צו באנרייזן די וויכטיקייט פון א גרויסער אידישער אימיגראציע אין קאנאדע, וואו אידן קאָנען האבן די גוטע געלעגנהייט צו איינוואָרצלען זיך.

"אונזער לעבן האט זיך צום באדויערן אזוי פארמירט, אז מיר׳ליידן פון דער קראנקהייט צו זעען מיט אין אויג. לאָז מיר זיין די יעניקע וועלכע זאָלן אויף זיך נעמען די אויפגאבע צו אוועקשטעלן די אידישע אימיגראציע געזעלשאפט אויף אזא אופן וואס זאָל געזונטער מאכן, פארצווייגן און צעבלעטן אונזער אידישן לעבן אין קאנאדע.

א. י. פאל, סעקרעטאר פון א. ה. פ. אין מאנטרעאל, האט זיך באקלאגט אויף ווייניפעגער אידן פאר זיין קאלטער געלעגנהייט אין דער אמעריקאנער מיטגלידער פונ׳ם אקציאָנס קאָמיטעט. האבן די דערוויזנסטן באקעמפט די פאליטישע קאָמיסיע פאר באראטונג מיט דער וועלט עקזעקוטיווע, און זיי האבן געשטימט קעגן דעם פלאן, אויסדריקנדיק דערמיט אומצופרידן צו ווייטערמאנס רעזולטן. מיט מעמיקע, שטיצנדיק דעם פלאן, האבן דערקלערט, אז די קאָמיסיע ווערט געשאפן מיט׳ן צוועק זי זאָל זיך פאראייניקן מיט דער אפאציצע צו ווייטערמאנ׳ען.

"אויפ בין איך זיכער, אז אין אנדערע לענדער, אז אין אמעריקע, אז אין אנדערע גלות לענדער, דעם הייפס אינטערעס", — האט געזאגט י. א. טשערניאק. "עס איז צום באדויערן וואס געוויסע אפוזיציאָנס פארמאכן זייערע אויגן אויף אלע פראבלעמען פון׳ם אידישן לעבן, און ווענדן זייערע אויגן בלויז צו גוטע פונקט (ארץ־ישראל אין אידישער קאָלאָניזאציע, אין וועלכע זיי גלויבן, אז בלויז דארטן וועלן זיי עפענען דערלייזונג פאר דעם אידישן פאָלק.

"ניט נאָר העלפן ניט יענע עלעמענטן אין די פארשידענע ארבעטן פונ׳ם אידישן לעבן אין די גלות לענדער, נאָר זיי לאָזן אפ פון די יעניקע וועלכע לייגן צו א האנט, צו אזעלכע ארבעטן. אונז פעלט דער באוואוסטזיין צו באנרייזן די וויכטיקייט פון א גרויסער אידישער אימיגראציע אין קאנאדע, וואו אידן קאָנען האבן די גוטע געלעגנהייט צו איינוואָרצלען זיך.

"אונזער לעבן האט זיך צום באדויערן אזוי פארמירט, אז מיר׳ליידן פון דער קראנקהייט צו זעען מיט אין אויג. לאָז מיר זיין די יעניקע וועלכע זאָלן אויף זיך נעמען די אויפגאבע צו אוועקשטעלן די אידישע אימיגראציע געזעלשאפט אויף אזא אופן וואס זאָל געזונטער מאכן, פארצווייגן און צעבלעטן אונזער אידישן לעבן אין קאנאדע.

מר. ג. פאל, סעקרעטאר פון א. ה. פ. אין מאנטרעאל, האט זיך באקלאגט אויף ווייניפעגער אידן פאר זיין קאלטער אויפנאם. אין מאנטרעאל, האט זיך באקלאגט אויף ווייניפעגער אידן פאר זיין קאלטער באציאונג צו דער ארבעט פון דעם דאזיקן פאראיין.

מר. פאל האט דערצייל טפאקטן וועגן דעם אויפטאָ פונ׳ם א. א. ה. פ. ביי פארשידענע געלעגנהייטן, וועגן עס איז געקומען א שטערונג צו דער אידישער אימיגראציע אין קאנאדע.

"אידישע אימיגראנטן אין קאנאדע, — האט מר. פאל געזאגט, — פאלן זייער ווייניק צו לאסט. דער פראָצענט פון אזעלכע פאלן איז א נישטיקער. די מייסטע אימיגראנטן פאסן זיך שנעל צו צום היגען לעבן, און אויב אפילו זיי ליידן די ערשטע צייט ווייסן זיי, און זיי האבן צוטרוי, אז זיי גלויבן אין זייערע פייאיקייטן און אין זייער צוקונפט אין קאנאדע.

"דער צוועק פון מיין באזוך אין מערב קאנאדע, איז צו שאפן א גרויסע צאָל מיטגלידער, א ברייטע אידישע ארגאנ־אזאציע, וועלכע זאָל שטיין הינטער די פלייצעס פון די טוער פון דעם א. א. ה. פ., אין ועמעס נאמען מיר זאָלן קאָנען ריידן און פארלאנגען, אז אידישע אימיגראנטן זאָלן ארייינגעלאָזט ווערן אין לאנד. מיר דערוואַרטן אז די טוערן פון קאנאדע וועלן זיך ווידער עפענען אין דער נאָענטער צוקונפט. ווער וועט זאָרגן פאר אידישער אימיגראציע אין קאנאדע, אויב ניט דער אידישער אימיגראנטן הילפס פאראיין? — האט מר. פאל געפרעגט.

"איך בין זיכער, אז א סך פון אייך פארזאמלטע, זיינען אימיגראנטן, און איר זייט פאראינטערעסירט אין א מעגלאכער אידישער אימיגראציע אין קאנאדע. אויב יא, שליסט זיך אָן אין דער ארבעט פון דעם אידישן אימיגראנטן הילפס פאראיין פאר אייער איינענער טובה, פאר דער טובה פון אייערע עלטערן, קרובים און פריינט אויף יענער זייט ים, וועמען איר ווילט זעען צו זיין צוזאמען מיט אייך דאָ אין דעם לאנד", — האט מר. פאל פארענדיקט.

צוליב ניט פאראויסגעזעענע סיבות האט מר. ה. י. ווייזלדער ניט געערדט ביי דער פארזאמלונג, ווי עס איז געווען געמאלדן אין די אנאנסן.

אמעריקען דזשואיש קאמיטע וועט באקעמפן אנטיסעמיטיזם

ניו־יאָרק, נאָוו 10 (איטא). — נעמענדיק אין אָנבאטראכט דעם איבערראשנדן פאקט וואס אזא צווילזירט, קולטורעל פאלק ווי די דייטשן, האט געקאָנט אנגעשטעקט ווערן מיט אנטיסעמיטיזם, האט די "אמעריקאָן דזשואיש קאָמיטע" צוזאמענגעשטעלט זעכציק מיטגלידער פון פארשידענע טיילן פון די פאראייניקטע שטאטן, ביי איר 24טער יעראלכער פאר־זאמלונג, מיטן צוועק צו פארהאנדלען די פראגע, וואס פאר א מיטלען עס זאָלן אנגענומען ווערן אָפצושטעלן די ווייטערדיקע פארשפרייטונג פון אנטיסעמיטיזם, וואס האט איצט ארומגעגאפט אייראָפע.

ביי דער זעלבער פארזאמלונג אין איינטשטימיק אנגענומען געווארן א רעזאָלוציע וואס דריקט אויס גרויס אנטרוישונג צו גרויס בריטאניע פאר איר "ווייסן פאפיר".

דער יערלאכער באריכט פון דער עקזעקוטיווע וואָס סאיז איינשטימיק אנגענומען געווארן אין אויג פון דער אויפגעלעגטער פראגע, האט געגעבן א איבערבליק פון דער פארגאנגענהייט, אויסגעגעבן אין פארגלייך מיט׳ן יובילעי פון דער דעקלאראציע.

ארום פופצן הונדערט מענשן זיינען אנוועזנד געווען אין דעם גרויסן אר. קיי. א. ווייניפעג טעאטער. ביי דער גרויסער פראָטעסט־פארזאמלונג מיט מר. ה. י. ווייזלדער, פרעזידענט פון "דאס אידישע וואָרט", אלס פארזיצער.

מר. ווייזלדער האט ביי דער דערפענונג פון דער פארזאמלונג דערקלערט, אז די פראָטעסט־פארזאמלונג איז פארהרוגן נאָענטער ניט פון בני־ברית אין ווייניפעג אין פארגלייך מיט אלע אנדערע פארזאמלונגען, נאָר פון א גרופע פארשטיער פון אלע שיכטן פונ׳ם אלגעמיינעם ווייניפעגער אידנטום.

מיר, דאָ אין ווייניפעג, האבן זיך היינט אוונט פארזאמלט צו פראָטעסטירן ניט קעגן דעם בריטישן פאָלק, נאָר קעגן דער בריטישער רעגירונג, און צוזאמען מיט אלע אידן פון דער גאנצער וועלט, פראָטעסטירן מיר היינט אוונט קעגן דער אנדלונג פון דער בריטישער רעגירונג, קעגן איר שטעלונג צו די אידן און ארץ־ישראל. מיר, אלס אידן, פילן א גרויסן ווייטיק, פארארזאכט פון לארד פעספילדס דעקלאראציע. מיר, האט מר. ווייזלדער געזאגט, — זיינען ניט בלויז אויסן צו פראָטעסטירן נאָר, וואס ווייטיקער איז, ענגער צו פארבינדן זיך און פארשטארקן אונזער טעפיקייט אינ׳ם אויפבוי פון ארץ־ישראל.

נאָך מר. ווייזלדערס קורצע רעדע, האט דער בית־יתומים כאָר צוזאמען מיט אלע פארזאמלטע געזונגען "התקוה" און רבי י. י. כהנאָוויטשס האט נאָכדעם געהאלטן א רעדע.

רבי כהנאָוויטשעס רעדע

"דאס אידישע פאָלק איז חלילה ניט געשטאָרבן; מיר זיינען אביסל בלויז איינגעשלאָפן, מיר זיינען א פאָלק מיט א סך בעדולה און אלס אזעלכע, וועלן מיר סוף־כל סוף זיגן. מיר האבן איבערגעלעבט אלע אונזערע־שווערע צייטן און מיר וועלן אויף איבערלעבן דעם איצטיקן קריזיס.

"מיר פראָטעסטירן קעגן דער׳ האנדלונג פון דער איצטיקער בריטישער רעגירונג. דער איד האט געלעבט, לעבט און וועט לעבן; אונזער ארבעט דארף איצט נעטאָן ווערן מיט מער ענערגיע. מיר דערוואקסענע, א פאָלק פון גרויסע איבערלעבונגען, שרעקן זיך ניט אפ פאר קיין טונקעלע וואָלקנס, די זון וועט פאר אונז ניט פארשטעלט ווערן, אונזער ליכטיקער טאג וועט קומען".

דעפ. הייפס דריקט אויס פראָטעסט

"איך בין דאָ היינט אוונט צוזאמען מיט אייך פארזאמלטע צו פראָטעסטירן קעגן דער אנדלונג פון לארד פעספילד — האט געזאגט א. א. הייפס, מיטגלידער פון עדעראל פארלאמענט, — די אידן האבן געבראכט ליכט און וויסן שאפט אין ארץ־ישראל, די אידן האבן אויפגעבויט מדערעט שטעט און זיי האבן באקעמפט די פארשפייטע קראנקהייטן.

"די אידן האבן אנטוויקלט ארץ־ישראל און מיט זייער גוטער ארבעט, אויף יערן געביט, האבן זיי געגאָלן אויף די אראבער אין א סך הינזיכטן, און מיר זעען ניט איין פארוואס די אידן זאָלן ניט וועען באשעיצט, אלס דער שוואכערער טייל תושבים פון ארץ־ישראל, פונקט אזוי גוט ווי די אראבער".

מר. הייפס האט געהאלטן א ליינגערע רעדע אין וועלכער ער האט אנגעוויזן, אז ווען ניט די אידן, וואָלט ארץ־ישראל איצט געווען אזוי הינטערשטעליק ווי מיט הונדערטער יאָרן צוריק.

"אן ענטפער פון גאָלד" — זאָגט אסאָווסקי

"מיר זיינען ניט געקומען אחער צו קלאגן, נאָר אנקלאגן און פארערן גערעכטייקייט, — האט געזאגט מר. א. אסאָווסקי, — אונזערע בעסטע זין און טעכטער האבן מיט זייערע ציין און נעגל פארוואנדלט טויטלאכע זומפן אין ארץ־ישראל אין ווייניגערטנער און בליינערע פעלדער.

"אונזע־ענטפער צו דער שטעלונג פון דער בריטישער רעגירונג דארף זיין א גאָלדענער פראָטעסט. א שטראם פון גאָלד דארף איצט פליסן פון אונזערע קעשענער קיין ארץ־ישראל. מיר דארפן שטיין ווי אן אייזערנע וואנט הינטער אונזערע חלוצים אין ארץ־ישראל, און ניט געקוקט אויף אלע שווערקייטן, קאָנען מיר נאָך אויך איצט קויפן באדן אין ארץ־ישראל. ווען מיר וואָלטן געהאט א מיליאָן אידן אין ארץ־ישראל, וואָלט מען צו אונז געהאט אן אנדער באציאונג מיט מער רעספעקט", — האט ער געזאגט.

שינביין דריקט אויס צוטרוי אין בריטישן פאָלק

מר. א. מ. שינביין האט געזאגט, אז פאלעסטינע איז איבערגעגעבן געווארן פון דער פעלקער־ליגע צו גרויס בריטאָ־ניע אלס א טראסטי, דאס אידישע נאָ־ציאָנאלע היים אין ארץ־ישראל איז גוט געהייטן געווארן פון דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט. ארום 225 מיליאָן דאָלאר, אידיש געלט איז, אין פארלויף פון די לעצטע צען יאָר, אויסגעגעבן געווארן פאר׳ן אויפבאו פון ארץ־ישראל.

מר. שינביין האט אויסגעדריקט זיין צוטרוי צו דעם בריטישן פאָלק, און ער גלויבט, — האט ער געזאגט, — אז לארד פעספילד׳ס "ווייסער פאפיר" איז אויך אשר ארויסגעגעבן געווארן ניט אינ־נאנצן מיט דער צושטימונג פון דער רע־גירונג. מר. שינביין האט אויסגעדריקט זיין צוטרוי, אז גרויס בריטאניע וועט סוף כל סוף דערפילן איר פארשפרעכן פון דער באלפור דעקלאראציע.

ש. מילערס רעדע

א ליינגערע רעדע האט געהאלטן מר. שלום מילער. "לארד פעספילד׳ס רעגירונג וויל פארברענגען די באלפור דעקלאראציע וואס גרויס בריטאניע האט ארויסגעגעבן. די איצטיקע בריטישע רעגירונג קאן אבער ניט פארברענען דעם נייסט פון דער דעקלאראציע וואס איז דער חלום פונ׳ם אידישן פאָלק פאר צוויי טויזנט יאָר".

מר. ווייזלדער האט פארגעלעזן א טעלעגראמע פון מר. מ. דזש. פינקלשטיין צוגעשיקט פון מינעאפאָלים, איז ווערלבער ער באדויערט וואס ער קאן ניט אנוועזנד זיין ביי דער פארזאמלונג, צוליב זיין אומדערוואַרטען אפפאָר פון ווייניפעג. מר. פינקלשטיין האט אויסגעדריקט זיין פראָטעסט.

דר. שאפיראָס רעדע

דער לעצטער רעדנער איז געווען דר. י. שאפיראָ פון די פועלי ציון. דר. שאפיראָס רעדע איז אבער נאָך ניט געווען ווייט.

(שלוס אויף לעצטער זייט)

אידישע אימיגראנטקע שפרינגט צום טויט פון 6־טן שטאָק

וואנקאָווער, ב. ק. — העלען מארגאָ־ליס, אן אימיגראנטן פרוי פון פוילן, איז לעצטן פרייטאג, ארום 3 אזייגער בייטאג, געשפרונגען צום טויט פון א פענסטער פון אן אפארטמענט אויפ׳ן 6טן שטאָק אין ווינדזרמיר אפארטמענטס, טאראָנטאָ סט.

דער פרוים קערפער, אפשלאגנדיק זיך אן דעם טראטואר, איז שרעקלאך צעשמעטערט געווארן.

ווי עס ווערט באהויפטעט, איז די פרוי מיט א קורצער צייט צוריק געקומען פון פוילן, און זי איז לעצטנס געווען קראנק.

דערווייל איז אבער נאָך ניט געווען באקאנט, ווען האט זי געטריבן צום שרעק־לאכן טאט.

(::)

וועלן אָנפירן פראָפאגאנדע פאר 100־פראָצענטיקן פול

אויף דער יערלאכער קאָנווענשאָן פון מאניטאבער ווייץ פול, אפגע

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper of Western Canada.

אידישע וואָרט

Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year.
Est. 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

פעספילד פירושים

דער שטורעם פון פראָטעסטן סיי מצד דאיידן און סיי מצד בריטישע שמאַסטליים, און מיטגלידער פון דער אַרבעטער פאַרטיי גופא, האָט קאָנסטיק געהאַט אַ ווירקונג אויף לאָרד פעספילד. די נייע פירושים וואָס ער מאַכט אויף זיין "ווייסן פאַפיר" פאַרמילדערן עטוואָס זיין באַדייטונג, און זיי צייגן, אַז די רעגירונג קאָן (ווען זי זאָל עס נאָר וועלן), אויסטייטשן דעם "ווייסן פאַפיר" אַזוי, אַז ער זאָל זיין גינסטיק פאַר אידן. — פינקט ווי זי האָט ביז איצט אויסגעטייטשט די באַלפור דעקלאַראַציע אַזוי, אַז זי זאָל זיין ניט גינסטיק פאַר אידן . . .

לאָרד פעספילד לייקנט שטיין און ביין, אַז זיין "ווייסער פאַפיר" זאָל האָבן די בייזע כונות וועלכע וועלן צו אים צוגעשריבן. וועגן אימיגראַציע אַז זאָגט ער, וועלן ערלעכע ניט דערלאָזט, אַז זי וועלן פאַרבאָטן. בנוגע אַכט קאַטעגאָריעס וועלן בכלל ניט דערלאָזט קיין שום באַשרייבונגען. און וועגן דער ניינטער וועלן נאָר גערעדט אַזוי, אַז זי זאָל אָפּגעשטעלט ווערן דאַן ווען ס'איז דאָ אַ גרויסע אַרסענאַלאָזיקייט צווישן די אַראַבער, און די דאָזיקע קאַטעגאָריע נעמט צו די אַרבעטס פאַזיציע ביי זיי. די קאָלאָניזאַציע פונ'ס פרייען באָדן אינ'ס באַזיין פון נאַצאַנאַל פאָנד קאָן יעדנפאַלס אָנגיין אָן שטערונגען.

בנוגע נייע באָדן דערוועגן, באַמערקט לאָרד פעספילד, ווערט אינ'ס ווייסן פאַפיר "ערגעץ ניט דערמאָנט". אַז דאָס איצט וויסטן לאַנד וואָס וועט געמאַכט ווערן פאַסיק פאַר קולטיווירונג, זאָל אויסגעטייטלט ווערן בלויז צו אַראַבער, און אידן זאָלן ניט קאָנען גאַרנישט קריגן פון דעם.

לאָרד פעספילד זוכט אויך אָפּצושוואַכן דעם איינדרוק, אַז דער "ווייסער פאַפיר" זאָל זיין האָבן אויסגעדריקט קיין דעם, אַז די אידישע אָנגעטונ־זאָל באַשעפטיקן אויסליסלאַך אידישע אַרבעטער.

מיט איין וואָרט, — לויט לאָרד פעספילדס פירושים קומט עס אויס, אַז דער "ווייסער פאַפיר" איז אַן אומשולדיקער דאָקומענט, וואָס איז מיט נאָר ניט שעדלאַך, נאָר נאָך גינסטיק פאַר די אידישע אינטערעסן אין אַרץ־ישראל.

מיר האָבן פאַר זיך ניט דעם פולן טעקסט פונ'ם "ווייסן פאַפיר", און ס'איז פאַר אונז אוממעגלאַך צו אַנאַליזירן אים אין זיינע דעטאַלן. מערך־ווירדיק אָבער איז, וואָס זיין נוסח האָט געגעבן אַ געלעגנהייט אים צו "מיס־פאַרשטיין", ווי לאָרד פעספילד וויל עס האָבן, ניט נאָר פאַר די אידן, נאָר אויך פאַר אַנדערע בריטישע שמאַסטליים, אָן אפילו פאַר די אַראַבער, וועל־כע זעען אַלע אין אים דיזעלבע זאַך: אַן אָפּלייקענונג פון דער באַלפור דע־קלאַראַציע און אָן אָפּזייטונג פון די מאַנדאַט באַדינגונגען.

עס איז אָפּשר אמת, אַז אין אים ווערט ניט דערמאָנט אַז די אידישע אימיגראַציע וועט פאַרבאָטן, אָדער אַז די אידן זאָלן ניט קאָנען באַקומען אַ טייל פונ'ם רעגירונגס באָדן, וואָס וועט צוגעגרייט ווערן פאַר קולטיווי־זירונג.

אָבער פון די אויסצוגן וואָס מיר האָבן פונ'ם "ווייסן פאַפיר" רעדט זיך קלאָר וועגן דער שעדלאַכקייט פון דער אידישער אימיגראַציע פאַר די אַראַבער. עס ווערט דאָרטן פאַרדאַכט די גאַנצע אידישע אַרבעט וואָס איז אָנגעפירט געווארן ביז איצט. עס ווערן שאַרף קריטיקירט דער נאַציאָנאַל־פאָנד און די חלוצים קאָלאָניעס, אָן עס ווערט באַהויפּטעט, אַז אין לאַנד איז ניטאָ געגונג באָדן פאַר די אַראַבער אַליין. לויט דעם סימפּסאָן באַריכט אויף וועלכן דער "ווייסער פאַפיר" באַזירט זיך, וועט אפשר מעגלאַך זיין צו באַ־זעצן אין לאַנד נאָך צוואַנציק טויזנט אידישע קאָלאָניסטן, נאָכדעם ווי די אַראַבישע לאַנדווירטשאַפט וועט ראַציאָנאַליזירט ווערן לויט די אָנגעצייכ־טע פלעגער.

און וואָס איז אפשר באַזונדערס וויכטיק, — דער "ווייסער פאַפיר" באַשריינקט אָנגלאַנדס פאַרפליכטונגען אין אַרץ־ישראל בלויז צו דער באַ־פעלקערונג פונ'ם לאַנד. — אָפּלייקענענדיק אַזוי דעם פונדאַמענטאַלסטן פונקט פון דער באַלפור דעקלאַראַציע, איר פאַרפליכטונג צום אידישן פאָלק, אויפ'ן סמך פון אָט די אַלע הנחות פון דאָן דער קלאָר, אַז יעדע ברייטישע רעגירונג, אויב'זי וויל האָבן נאָך, האָט דאָס פולע רעכט צו יעדער צייט אָפּ־שטעלן די אידישע אימיגראַציע אינגאַנצן און ניט דערלאָזן אידן צו דער־ווערבן וועלכן ס'איז באַדן. באַמש דאָס וועט "ערגעץ ניט דערמאָנט".

מיט איין וואָרט, — דער "ווייסער פאַפיר" איז פאַרט און אָפּלייקענונג פון דער באַלפור דעקלאַראַציע, ווייל ער זאָגט זיך אָפּ פון די פאַרפליכטונגען וואָס ענגלאַנד האָט מיט איר אויף זיך געגומען.

אמת, דער "ווייסער פאַפיר" קאָן נאָך איצט אויך אויסגעטייטשט ווערן אין יאָרן און יאָרן, — און פאַר דער צייט זיינען די "בוטלענערס" פון איין זייט, און די "טרוקענע באַאַמטע" פון דער צווייטער זייט, בלעזי־כערט מיט אַ שיין לעבן, — אָדער, אין ערגסטן פאַל, מיט שיינע לוויות, ווען זיי ווערן דערשאָסן אויפ'ן "פראָהיבישאָן" פראָנט . . .

"פראָהיבישאָן" און די אַמעריקאַנער וואָלן

"פראָהיבישאָן" האָט אין די לעצטע אַמעריקאַנער וואָלן אפשר גע־קראָגן "אַ בלויען אויג", אָבער זיכער ניט קיין "נאַק־אויט".

עפּלאַכע שטאַטן האָבן דורכגעפירט רעפערענדומס איבער דער "פראָ־היבישאָן" פראַגע, און די אפשטימונג איז געווען צו גונסטן פון צוריקרופן דעם 18טן אַמענדמענט אָדער צו פאַרמילדערן אים. דאָס זיינען אָבער געווען "נאַסע" שטאַטן, ווי אילינאָי, למשל, וואו מען איז קיינמאָל ניט געווען קיין שטאַרקע אָנהייינגער פונ'ם פאַרבאָט אויפ'ן ביטערן טראָפּן.

אין קאַנגרעס און אין סענאַט זיינען דערווייל געווארן אַ סך "נאַסע" מיטגלידער. אויפגעשפּראָכענע קעגנער פונ'ם 18טן אַמענדמענט. עס איז נאָך אָבער אַלץ אין ביידע הייזער פאַרבליבן אַ מערהייט פון מיטגלידער וואָס ווילן אין דער אינטערעסן פון אנשטענדיקייט שטימען "טרוקן", יוען זיי אליין פאַר זיך בערעכן אפילו דעם "פראָהיבישאָן" געזעץ . . .

"פראָהיבישאָן" אין די פאַראייניקטע שטאַטן איז אינקאָרפּאָרירט גע־ווארן אין דער פעדעראַלער קאָנסטיטוציע, און עס וועט זיין זייער שווער צו־ריקצינען דעם פונקט. פאַר דעם וועט נויטיק זיין ניט נאָר אַ מערהייט פון "נאַסע" אין קאָנגרעס און אין סענאַט. נאָר אויך אַ "נאַסע" אדמיניסטראַציע און, צום סוף, אַ מערהייט פון שטאַטן וואָס זאָלן יעדערער פאַר זיך דורכפירן אַ געזעץ וועגן אָפּשאַפן דעם 18טן אַמענדמענט.

און ווי די אַמעריקאַנער בירגער זאָל ניט האָבן דערעכן דער דאָזיקער אַמענדמענט, וועלן די מייסטע פון זיי נאָך דערווייל ניט וואַגן צו שטימען קעגן אים, — און זיי וועלן בעסער טרינקען "בוטלעג", איידער ברעכן די פּראָהיביציע . . .

יעדנפאַלס איז "פראָהיבישאָן" נאָך געזיכערט אין די פאַראייניקטע שטאַטן אויף יאָרן און יאָרן, — און פאַר דער צייט זיינען די "בוטלעגערס" פון איין זייט, און די "טרוקענע באַאַמטע" פון דער צווייטער זייט, בלעזי־כערט מיט אַ שיין לעבן, — אָדער, אין ערגסטן פאַל, מיט שיינע לוויות, ווען זיי ווערן דערשאָסן אויפ'ן "פראָהיבישאָן" פראָנט . . .

אין עמק

פון אריה לאינסאָן

די רעדער פון וואַנאַן רוישן. טיק־טאַק, טיק־טאַק — אַ באַרג אַרויף, אַ באַרג אַראָפּ, און אונזער באַן שלייפנדיק זיך צווישן כלמר און דעם ים. שוין נאָנץ לאַנג בין איך נישט געווען אין געגנטן. פאַר־אַיצט אויס יאָך. די פאַליעס פון ים דערציילן נאָר אַנדערע פעשיות, ווי ביי אונז אין תל־אביב.

חיפה. עפּעס נייעס. דער מענש שמידט דעם ים. דאָרט וועט דאָס זיין דער האַ־פען. פולע וואַגאָנעס מיט. שטיינער. גלויבט מיר אויף נאַמעס, איך האָט אַזוי־נע שטיינער אין חקים נישט געזעען. איין שטיין אויף צוויי פלאַטפאָרמעס. אַ באַרג נישט קיין שטיין. און אַז אַזאַ באַרג לאָזט זיך דאָס אין ים אַריין, אויף אים נאָך איינער און אַזוי ווייט — ווייט . . . עס וואַקסט אַ האַפן. באַלד וועלן לעבן אים־פייפן שיפן . . . קוילן, נעפט . . . די קאַפּ דרייט זיך פון דעם רעש, וואָס דאָ וועט אַמאָל זיין.

דערווייל איז מודיע דער לאָקאָמאָטיוו, אַז ער איז גרייט צום וועג. אין עמק. די האַרץ הויבט אָן צו קלאַפּן שטאַרקער. עס דערמאָנען זיך די ערשטע חלוצי־אַנישע יאָרן. אוי ווי לאַנג דאָס איז געווען! מחנות־מחנות פון עצלטן! וויינסינקע, קלאַרינקע, ווי שעפעלאַך האָבן זיי זיך צוגעטויגט צו דער מוטער־ערד. דאָס איז אַמאָל געווען.

היינט? . . . איך פאָר זיי דאָס באַ־זוכן, די אַלטעראַרן. ווי לעבט זיך זיי דאָס איצט? און דער באַן גלייצשט זיך דאָס אריין אין עמק. עפּעס נייעס. אַט איז גבעת המורה מיט דער ווייסער מצ־בה־אויפ'ן שפּיץ — און אַט איז דער תבור. אַלטע־אַלטע ערטער. דאָ זיינען געשטאַנען די מחנות ווען מען האָט דורכ־געליינט דעם כביש עפּולה נצרת. פאַר־אידישע'ט די געגנט.

די פעלדער שטייען אָפּגעשניטענע, וואו נישט וואו צוגעגרייט צום ווינטער. עס עסק'ן זיך אידישע קאָלאָניסטן צווישן די כרמים. אַן איינגעוואַרצטער עבן. נישט־טאָ קיין מחנות. אויסצעלטן. הייזער.

אַט איז כפר יהושע. נאָר אַ נייער פונקט. אין מיין צייט איז דאָרט גאָרנישט געווען. היינט אַ גרויסער אידישער דאָרף, אַן אמת'ער דאָרף. אַ דאָרף ווי נאָט האָט געבאָטן. הייזלאַך באַראַקן, שטאַלן, קי און פערד. אַ מענש פון יהודה פילט זיך דאָ עפּעס מאָדנע. ערד־אַרבעט אָן קונצן — ווי מען זאָגט אין אַרץ־ישראל. אידי־שע פּויערס, פאַראַרעוועטע פּנים'ער.

אַ פונקט נאָך אַ פונקט. אַלע נייע. די אידישע רעפּובליק. אַשכנזים, ספרדים, פרומע און פרייע — אַלע אין שכנות. די מוטער ערד האָט זיי אַלעמען באַהאַלטן אונטער אירע פליגלדאַך און דער באַן פליט ווייטער.

עפּולה. איך געדייַנק נאָך דאָ אַ פאַר־ווארפן אַראַביש דערפיל. איך קוק זיך מיך אַרום — נישט צו דערקאָנען. איך דריי זיך מיר אַרום אין דער געגנט. איך לויב זיך מיר אַרויף אַזן "כפר ילדים" (קינדער דאָרף). אַ באַזונדער רעפּובליק. עס בויט זיך. די יוגנט לערנט אַ נייע תורה. אַט איז אויך דער "בית־החולים המרכזי". דער צעפּוסנס פון גבעת המורה ווערט קולטיווירט דורך אידישע הענט. עס ווייסט זיך מיר מאַכן אַ חשבון צום נייי־עס יאָר. שאַ, נישט גוזינדיקן. איך קוק זיך מיר אַרום — הייזלאַך, גרינס, שטאַ־לען — נישטאָ מיט וואָס צו שעמען זיך. איך קאָן זיי שוין ניט אויסרעכענען. און דער סך־הכל איז נאָר פון פינף יאָר. איך בין אַוועק אין שטאַט, אָבער דער דאָרף דער דאָזיקער — קאַלטע עין־חרוד'ער וואַסער זיינען פּשוט מחיה נפשות. און אויב אייך וועט אויסקומען אַמאָל צו זיין אין אַ אַראַבישע דאָרף, אַזוי אַזוי אַזוי אַ אַנדערע מיין. אַ אַנדערע אַראַבישע אַרבעט. אַט איז בלאַה, אַ שטאָל אַן אַ הינערשטאָל (לוי). וואָס מאַכט דאָס דאָ מיינע אַלטע באַקאַנטע? אַט איז שמעון קושניר. איר קאָנט דאָך אַזאַ דעם לעבעדיקן, פרייליכן מושב'ניק — ביי מיר איז ער נאָך ער הוים נעעגטער צום ליטעראַרישן פאַראַיין ווי צו דער ערד — פּויערישן פאַראַיין. און ווען איך זאָג אַזאַ דאָס, ווערט ער ברונז נישט אויף צו כלומרשט. איך צווייפל, הייסט דאָס, אין זיין ערד אַרבעטס פייאיקייט. דער מושב גרייט זיך צום ווינטער. מיינער אַ לאַנדסמאַן, אַ גרויסער סוחר נעזעון אַמאָל, עסק'ט זיך ביי דיר פּרדות (מולען) און זיינע קינדער באַוואַסערן דיי ביינטן. אַ שפּעטיקע פאַמיליאַרע און אַפילו אַן אונגעריכט לאַנד אַ נדעפערע ווערדע. עס אַרבעט זיך. עס האָט זיך בעאַר־בעט די נאָנצע פינף יאָר — און דער דאָזיקער מושב שטייט אויף די פיס.

איך קום אַריין אין עין־חרוד. וואָס הערט זיך דאָ אַן עדר? דער עולם האָט זיך אַרויפגעגלייכן אַן קומי. דאָרט אויפן באַרג, נאָר אַ נייע וועלט. איך גיב מיר אַ קוק אין כרם. אוי, ווי ער האָט זיך פאַ־נאַנדערגעוואַקסן! עגבים . . . גרויסע און זאַפטיקע אשכולות.

און ביידע צופּוסנס פון גלבוע, דאָרט ביים מעין — אַ וואַלד, אַ גרויסער וואַלד פון סאַסנעס. אין פינף יאָר האָט ער זיך פאַרנאַנדערגעוואַקסן. דער אידישער אַר־בעטער האָט קונה שביתה געווען ביי דעם גלבוע. און דו וואַסער פון דעם קוואַל זיינען נאָך אַלעס פון פינף יאָר. איך בין אַוועק אין שטאַט, אָבער דער דאָרף דער דאָזיקער שטיין אויף אַיין אָרט.

איך קום מיר אַן אַוונט צייט אין נחלל. אַלטע באַקאַנטע. אַט גייט פון דער אַר־בעט זאַסלאַווסקי, אָדער ווי ער האָט זיך פאַרהעבריאַישט — אורי. אַ שמח בחלק קו, ווי געווען. און אַט איז כלאַה, צבי יהודה, די ברידער דיין — ווער קאָן זיי דאָס ניט? און ביי אַ גלעזל טיי אַ שמור עס. און גלויבט מיר, נישט וועגן פאַר־ליטיק. "עס איז שווערלאַך צו זיין אַ פּויר־ער". עס וואַקסט אַ נייער דור. אַן אַרץ־ישראל'דיקער דור.

אַרבעט, אַרבעט און אַרבעט. איך פיל זיך שולדיק. פאַר די האַראַפּאַשניעקס. מיינע ווייכע, גלאַטע הענט, מיין ריין אויסגעפּרעסטע העמדל — און דאָ פאַר־מאַזאַליטע הענט, אַ גראָבע ערבעטס־העמ־דעל — עפּעס אַ דיסהאַרמאָניע האָב איך אַריינגעבראַכט אין דאָרף. איך פיל, וועגן זיי גיבן זיך אָפּ מיט זשורנאַליסטיקע — דאָן מוזן מיר זיך באַהאַלטן. אָבער אַ מחלל'ער קאָלאָניסט רעדט נאָר דאָן, וועגן עס מוז וואָס זאָגן, וועגן לי ערד צווינגט אים צו ריידן.

ביינאַכט. מיר שלאָפן זיך ניט. אַ בלוי יאָר. אוי ווי לאַנג דאָס איז געווען! מחנות־מחנות פון עגלעס. די לופט איז פול מיט אידישער אַרבעט און מיט אידישן גייסט. איך ווייס נישט, אויב איר וועט דאָס גענוג פאַרשטיין. צוליב דעם מוז מען אַ נאָכט פאַרברייגנען אין עמק. נישט־טאָ קיין נאָכט. מען מעלקט די קי, און וועגן נאָט אַליין שלאָפט נאָר, ווערט די מילך אָפּגעשיקט קיין היפה און אפילו קיין ירושלים.

אויף מאָרגן לאָז איך זיך אַוועק ווייטער. עין תבעון. עס וואַרפט זיך אַ גרויס תבור. אַלטע־אַלטע ערטער. דאָ זיינען געשטאַנען די מחנות ווען מען האָט דורכ־געליינט דעם כביש עפּולה נצרת. פאַר־אידישע'ט די געגנט.

די פעלדער שטייען אָפּגעשניטענע, וואו נישט וואו צוגעגרייט צום ווינטער. עס עסק'ן זיך אידישע קאָלאָניסטן צווישן די כרמים. אַן איינגעוואַרצטער עבן. נישט־טאָ קיין מחנות. אויסצעלטן. הייזער.

אַט איז כפר יהושע. נאָר אַ נייער פונקט. אין מיין צייט איז דאָרט גאָרנישט געווען. היינט אַ גרויסער אידישער דאָרף, אַן אמת'ער דאָרף. אַ דאָרף ווי נאָט האָט געבאָטן. הייזלאַך באַראַקן, שטאַלן, קי און פערד. אַ מענש פון יהודה פילט זיך דאָ עפּעס מאָדנע. ערד־אַרבעט אָן קונצן — ווי מען זאָגט אין אַרץ־ישראל. אידי־שע פּויערס, פאַראַרעוועטע פּנים'ער.

אַ פונקט נאָך אַ פונקט. אַלע נייע. די אידישע רעפּובליק. אַשכנזים, ספרדים, פרומע און פרייע — אַלע אין שכנות. די מוטער ערד האָט זיי אַלעמען באַהאַלטן אונטער אירע פליגלדאַך און דער באַן פליט ווייטער.

עפּולה. איך געדייַנק נאָך דאָ אַ פאַר־ווארפן אַראַביש דערפיל. איך קוק זיך מיך אַרום — נישט צו דערקאָנען. איך דריי זיך מיר אַרום אין דער געגנט. איך לויב זיך מיר אַרויף אַן "כפר ילדים" (קינדער דאָרף). אַ באַזונדער רעפּובליק. עס בויט זיך. די יוגנט לערנט אַ נייע תורה. אַט איז אויך דער "בית־החולים המרכזי". דער צעפּוסנס פון גבעת המורה ווערט קולטיווירט דורך אידישע הענט. עס ווייסט זיך מיר מאַכן אַ חשבון צום נייי־עס יאָר. שאַ, נישט גוזינדיקן. איך קוק זיך מיר אַרום — הייזלאַך, גרינס, שטאַ־לען — נישטאָ מיט וואָס צו שעמען זיך. איך קאָן זיי שוין ניט אויסרעכענען. און דער סך־הכל איז נאָר

דאס קינד פון זינד

די געפאַלנסטע מענשן און די העכסטע אידעלע געפילן ווערן ארויסגעבראכט אין דעם דאזיקע מערקווירדיקן און התכסה שפאנערן ראמאן.

פון א. ד.

(פארזעצונג)

דער פארליבטער יונגערמאן האט אויסגעווירקט ביי זיין באלעבאס די דערלויבניש אוועקצופאָרן אויף אן אומבאשטימטער צייט. ער האט זיך פארזארגט מיט רעקאמענדאציעס ברייוו, וואס זאלן אים געבן א צוטריט אין רייכע און אנגעזעענע הייזער, מיט וועלכע זיין פירמע איז געשטאנען אין געשעפטלאכע פארבינדונגען, און אין א שיינעם טאג איז ער אריבער די רוסישע גרעניץ אין יורבורג.

אבער ער איז נים געפאָרן באלד נאך ניז־יארק. ער האט באשלאסן זיך אפצוצושטעלן אויף א געוויסער צייט אין לאנדאן, ווא ער האט געהאט פילע באקאנטע. ער האט געוואוסט די געשיכטע פון זיין געליבטער'ס פארלאָרענע ברודער, מיכל, וועלכער האט זיך געהאדעוועט אין לאנדאן. חנה האט דאס אים פיל מאל דערציילט און ער האט געזעען, ווי יערן מאל ווערן אירע אויגן פארשוואומען פון טרערן, ווען זי ערט פון איר פארלאָרענעם ברודער, און דער פארליבטער מענדל האט איצט געוואלט מאכן זיין כלה אין איבערראשונג. ער האט געהאפט אז אים וועט געלונגען אויסצוגעפינען א שפור פון דעם קליינעם מיכל האלפערן, וועלכער מוז שוין איצט זיין א בליענדער יונגערמאן. אויב ער לעבט נאך.

ער איז מענדלען געווען קלאר, אז ער נעמט זיך אונטער זייערע א שווערע בעט, וואס וועט ווארשיינלאך זיין אומזיסט, ווארום ווי קאן מען אויסגעפינען דיר דער וועלט־שטאט לאנדאן א מענש, וועלכער איז פארשוואונדן געווארן אלס מענטער און פריש און פול מיט לעבן. און

דאס אידישע וואָרט

דאס קינד פון זינד

די געפאַלנסטע מענשן און די העכסטע אידעלע געפילן ווערן ארויסגעבראכט אין דעם דאזיקע מערקווירדיקן און התכסה שפאנערן ראמאן.

פון א. ד.

(פארזעצונג)

דער פארליבטער יונגערמאן האט אויסגעווירקט ביי זיין באלעבאס די דערלויבניש אוועקצופאָרן אויף אן אומבאשטימטער צייט. ער האט זיך פארזארגט מיט רעקאמענדאציעס ברייוו, וואס זאלן אים געבן א צוטריט אין רייכע און אנגעזעענע הייזער, מיט וועלכע זיין פירמע איז געשעפטלאכע פארבינדונגען, און אין א שיינעם טאג איז ער אריבער די רוסישע גרעניץ אין יורבורג.

אבער ער איז נים געפאָרן באלד נאך ניז־יארק. ער האט באשלאסן זיך אפצוצושטעלן אויף א געוויסער צייט אין לאנדאן, ווא ער האט געהאט פילע באקאנטע. ער האט געוואוסט די געשיכטע פון זיין געליבטער'ס פארלאָרענעם ברודער, מיכל, וועלכער האט זיך געהאדעוועט אין לאנדאן. חנה האט דאס אים פיל מאל דערציילט און ער האט געזעען, ווי יערן מאל ווערן אירע אויגן פארשוואומען פון טרערן, ווען זי ערט פון איר פארלאָרענעם ברודער, און דער פארליבטער מענדל האט איצט געוואלט מאכן זיין כלה אין איבערראשונג. ער האט געהאפט אז אים וועט געלונגען אויסצוגעפינען א שפור פון דעם קליינעם מיכל האלפערן, וועלכער מוז שוין איצט זיין א בליענדער יונגערמאן. אויב ער לעבט נאך.

ער איז מענדלען געווען קלאר, אז ער נעמט זיך אונטער זייערע א שווערע בעט, וואס וועט ווארשיינלאך זיין אומזיסט, ווארום ווי קאן מען אויסגעפינען דיר דער וועלט־שטאט לאנדאן א מענש, וועלכער איז פארשוואונדן געווארן אלס מענטער און פריש און פול מיט לעבן. און

Doctors' Directory — דאקטוירים

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	**דר. ס. דזש. בערמאק**, 834 מיין סטריט אפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	**דר. דזש. ברענער**, 402 סעלקירק עווענוי אפיס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30 DR. J. BRENER
26 947	53 422	**דר. א. גוטמאן**, 4—5 304 עווענוי בלאק 265 פארטעדזש עווענוי אפיס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אפּאינטמענטס DR. A. GUTTMAN
22 717	54 429	**דר. ס. דזשאוויש**, 404 באיר בלדג. שטונדן: 11—12 און 3—6 און ביי אפּאינטמענטס DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	**דר. ה. הערשפילד**, 576 מיין סט. קאר. אלעקסאנדער עוו. אפיס שטונדן 11—1, 2—5 און 7—9 DR. H. HERSHFIELD
52 744	51 772	**דר. ב. א. וויקטאר**, קאר. סעלקירק און סאלטער (איבער דער באנק) אפיס שטונדן: פון 3—5 און 7—8 DR. B. A. VICTOR
53 720	52 278	**דר. א. מאיס**, סט. דזשאנס בלאק, פריטשארד און מיין אפיס שטונדן פון 2—4.30 און 7—9 DR. A. MOYSE
	52 376	**דר. דזש. בי. מעקטעוויש**, שטונדן 2—5 און 7—9 פרייען און קינדער קראנקהייטן 500 קאלדוויל עווע., רעז. 504 קאלדוויל עווע. DR. GEO. B. McTAVISH
53 181	53 181	**דר. י. פערלמאן**, 291 בארוס עווע., קאר. טשארלס אפיס שטונדן פון 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	**דר. ס. קאברינסקי**, סוויט 2 קראמפ בלאק (מיין און דאפערין עווע.) אפיס שטונדן פון 3—5 און 6.30—8 DR. S. KOBRINSKY
24 480	49 763	**דר. מעקס ריידי** (עקס רעי) 283 פארטעדזש, קאר. סטיס (100 טשראנטא דזשנ. טראסט בלדג.), לענז איסאנס שטונדן: פון 2—6 אונדז און ביי אפּאינטמענטס DR. MAX RADY
53 915	52 614	**דר. סעם ראדין**, ראיאל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אפיס שטונדן פון 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN
88 916	59 473	**דר. א. ל. שובין**, אפיס שטונדן 11—12 און 2—6 אפיס: בענק אף קאמערס בלדג., מיין און אלעקסאנדער רעזידענס: 375 מעקרעי עווע. DR. A. L. SHUBIN
		אויגן, אויערן, נאז און האלז
28 281	51 848	**דר. י. ה. בעקמאן**, 800 באיר בילדינג DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	**דר. ד. מ. דזשענאף**, 2-830 סאמערסעט בלאק DR. D. M. GENOFF
		קינדער קראנקהייטן
88 013	53 320	**דר. ה. מעדאוי** 904 באיר בלדג. 3—5; 332 מאניטאבא עווע. 11—12 DR. H. MEDOVY

Dentists Directory — דענטיסטען

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	**דר. י. בן עזרא**, ב.א. 962½ מיין סט. קאר. סעלקירק DR. I. BEN EZRA, B.A.
53 720		**דר. מ. א. ברענמאן**, סוויט 1 סט. דזשאנס בלאק, 984 מיין סט. DR. M. A. BREGMAN
86 115		**דר. ס. אי. גרינבערג**, 414 באיר בילדינג. DR. S. E. GREENBERG.
52 744	39 829	**דר. א. גארדנער**, 409 סעלקירק עווע., קאר. סאלטער. (איבער דער ראיאל באנק) DR. A. GARDNER
56 056		**דר. ס. טשוירטשיל**, סוויט 1, טריק בלאק, 972 מיין סטריט. DR. S. H. CHURCHILL

הייטאן און העסטרין
באריסטערס, סאליסיטארס און א. וו.
216 — מעקאינטייר בלאק — 216
טעלעפאן 21 627
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דזשאנס עווע., טעל. 53 133

שינבין, מאראזניק און ראבלין
Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
באריסטערס, סאליסיטארס, נאטאריוס
Office: 207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאן 21 345—6

טשערניאק, קאפשטיין און ספיוואק
Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאן 24 591 און 24 666

א. ע. קאנטאר
אדוואקאט און נאטארי
A. E. CANTOR
אפיס: 210 נאטר דיים עווענוי
טעלעפאן 89 223
רעזידענס:
103 בענערמאן עווע., טעל. 51 353

ה. שולמאן
אדוואקאט און נאטארי
געלט צו לייען אויף 6% פּראצענט
Schulman & Nitikman
213 קאנפעדעריישאן לייף בילדינג
457 מיין סטריט, אנסקאנן סיטי האל
טעלעפאן 88 462

"צו מיד צו עסן"

ווען איר פילט אזוי, טריקט א קאפע טיי.

רוט זיך אפ אביסל!

זייער שנעל וועט איר זיין דער־פרישט — דער געפיל פון מיד־קייט איז אוועק — און איר ווילט עסן.

רעד ראָז טיי

איז "נוטער טיי"

צוויי קוואליטעטן — גרין לייבל און אָרענדזש פּיקאָ

בלוט בלבול

(פארזעצונג פון זייט 2)

וואָרן, ווייל זיי זאָגן, אז די אידן שיטן מיט געלט אז אן אויפהער. דאריבער, איך און נאך צענדליקער ליבעראלע מענשן אין סע־נאט, האבן מורא צו עפענען א מויל, כדי ניט ארויסצורופן אויף זיך א מיאוס'ן חשד פון כאבאריעקס.

איך פּרעזענטלאך וועלט צופרידן געווען — פארעדיקט ער מיט א זיפץ, — אז מען זאל כאטש אפקומען מיט די אלטע נזרות, ווארום פאר גאר נייע גזרות בין איך נאך אויך ניט זיכער, ווארום דער האס צום אידישן פאלק פון יעם רוב פון די סע־נאטאָרן מיט פּאבראָאנאנסעווי בראיש — איז אומעהויער גרויס, איך גלויב, אז פיל האט גורם געווען, וואס אייערע יונגע אי־דישע לייט מישן זיך אין מלוכה פּאליטיק ווי בונדיסטן, סאציאליסטן, רעוואָלוציאָ־נערן, וואס דראען דיזיכערקייט פון אונ־זער פאטערלאנד, און צוליב זייערע חט־אים, ליידט דאס גאנצע אומישלריקע אי־דישע פאלק, און דערפאר, טייערער מענ־דעל, קומט אונז אויס צו שטיין פון דער־ווייטסנס און שוויגן, ווי די זאך זאל אונז ניט ווייי טאָן.

(פארזעצונג פאלגט)

סיטי אף ווינניפעג היידרא עלעקטריק סיסטעם צענטראלע סטים באהייצונג ביי־לאָן

עס איז דא א וויכטיקער פאקט צו גע־דיינקען אין פאָרבינדונג מיט היידראָ'ס סטים באהייצונג פלענט, ווען די בייילאָ וועט גענומען ווערן צו אן אפשטימונג, פרייטאג, 28טן נאוועמבער.

דאס איז די "רעווענוי" פארדינט פון דער היידרא סיסטעם דורך די אפערירונ־גען פון איר סטים באהייצונג יוטיליטי.

די היידרא האט א יערלאכן איינקונפט פון ארום הונדערט טויזנט דאָלאר פון דעם "איבערפלוס" קראפט וואס ווערט באנוצט אין דער אפערירונג פון דעם סטים היטינג פלענט. די דאָזיקע איבער־פלוס קראפט קומט פון'ם היידרא'ס פאר־ער פלענט אין פאינט דו באים, און וואס געגאנגען פארלאָרן אויב עס וואָלט ניט פארנוצט געווארן אויף אזא אופן. וועז דער סלייוז פאָלס דזשענערייטינג סטיי־שאן וועט ווערן פארטיק, ווערט אפגע־שאצט, אז נאך $100,000 איינקונפט וועט פון דעם אריינקומען יערלאר, אויסן זעלבן אופן.

אבער כדי צו האבן די מעגלאכקייט אויסצונוצן אט די צוגעגעבענע הונדערט טויזנט דאָלאר פון'ם "געפונענעם" געלט, מוז פריער געשאפן ווערן געלט נאכצוקו־מען די אויסגאבן פון דער צוגעגעבענער אויסשטאטונג, דיסטריביוטשאן אויסגאבן א. א. און פאר דער דאזיקער אורזאך, איז עס א שטארקע און זיכערע זאך פאר אונ־זערע ביידגער צו שטימען פאר דער סטים היטינג ביי־לאָן פרייטאג דעם 28טן נאָ־וועמבער.

א יערלאכע הכנסה צו דער היידרא פון $200,000 פון איבערפלוס־קראפט, וועט זעלבסטפארשטענדלאך, זיין א גרויסער בייטראג צו האלטן היידראָס עלעקטרישע רייטס (איצט די נידעריקסטע אויפן קאנ־טינענט) אויף זייער איצטיקן באזיס.

היידראָס סטים באהייצונג פלענט האט ערשט אנגעפאנגען צו אפערירן אין יאר 1924, און זינט יענער צייט, האט זיך עס ארויסגעוויזן פאר א גרויסן דערפאָלג. דער סורפלוס פון לעצטן יאר איז געווען $31,000.

דער צענטראלער דאמף באהייצונג פלענט באדינט איצט 250 גרויסע געביי־דעס אינ'ם צענטער פון שטאָט, און א סך נייע קליענטס זוועגן צוקומען, אויב עס וועט דורכגיין די ביי־לאָ, דעם 28טן נאָ־וועמבער.

כדי צו דערמעגלאכן די וויניפּעגער ביירגער צו באטראכטן זייער אייגענעם סטים באהייצונג פלענט, ווערן זיי אלע איינגעלאדן צו זעען עס אויף עמי און רו־פּערט סטריט יעדן טאג (אויסער זונטאג) פון 9 פרי ביז 10 ביינאכט, וואו זיי וועלן געפירט ווערן און עס וועט פאר זיי אלצ־דינג געוויזן ווערן אין דער גרויסער גע־ביידע, און מען וועט פאר זיי דערקלערן אלע איינצעלהייטן פון דעם דאזיקן מא־דערנעם הויף־קלאסיקן פלענט.

(פארזעצונג פאלגט)

רעדזשיינע רעדזשיינע

כמעט אלע אידן פון רעדזשיינע זיינען געקומען צו דער גרויסער פראָטעסט פאר־זאמלונג, וועלכע איז אפּגעהאלטן געווארן זונטאג באנאכט. נאָוועמבער דעם צוויטן, אין גרויסן זאל פון תלמוד תורה.

ביידע היגע ענגלישע צייטונגען האבן אפּגעגעבן פיל פלאץ צום ראפארט פון דער פראָטעסט־מאָלונג און דעם צוויטן פון פראָטעסט. מר. י. שווארצפילד האט אויפגעפאדערט די אידן פון רעדזשיינע אויסצודריקן זייער פראָטעסט אין א פראקטישן וועג דורך באצאלן די פארשפּרעכנדע געלדער צום נאציאנאל פאנד אין קרן היסוד.

מר. ל. ראזנבערג האט דאן אדרעסירט די פראָוואמלטע, באוויזנדיק דורך פאקטן אין ציטאטן פון ענגלאנד'ס איינגעע דאָ־קומענטן, אז די אויסטיטשונגען פון פאס־פיעלדן זיינען דורכאויס פאלש און זיינען אין דירעקטן ווידערשפּרוך מיט ענגלאנדס אינטערעס.

"די אידן פאראלאנגען ניט קיין ארץ־ישראל געבוים אויף ענגלישע באיאנעטן, אדער אראבישער ארבעט!" — האט ער געזאגט. נישט די פארטיידיקונג און נישט די אנטוויקלונג פון ארץ־ישראל האט גע־פאסט ענגלאנד א סענס. אידן פאראלאנגען פון ענגלאנד — אויב איר ווילט אונז העלפן, דאן לכל הפּכות שטערט אונז ניט! מיר מוזן האבן די רעכט פון פרייער אי־מיגראציע און אידישער זעלבסט־שון און זעלבסט ארבעט".

ער האט דאן אונטערגעשטראָכן, אז קיין שטעלונג פון ענגלאנד קאן אזוי פיל שאדן דער אויפבוי ארבעט אין ארץ־ישראל, ווי די גלייכגילטיקייט פון די אידישע מאסן. און האט גערופן די אידן פון רעדזשיינע מיט באנייטע כחות צו פארשטארקן די ציוניסטישע ארבעט.

מר. מארטין ראוז האט דאן פארגעלייענט עטן א רעזאָלוציע און מר. א. ה. שמעל־ניצקי האט אים געשטיצט. פאָלגנדע רע־זאָלוציע איז איינשטימיק אנגענומען גע־ווארן:

"מיר אידישע בירגער פון רעדזשיינע פראָטעסטירן קעגן דעם סימפּסאן באריכט און פאספילדס אויסטיטשונג, וועלכע האט מייקל הייל־ברון געפרעגט, און אים אויפצוזוכן אין אים ברייננען צו זיין מוטער און שוועסטער.

— ווי זאגט איר האט דער אינגל גע־הייסן? — האט הייל־ברון געפרעגט מיט א דומפּפער שטימע.

"מיכל", — האט מענדל גע־נעטפערט, — "מיכל האלפערן".

— און ער איז אלט געווען א יאר צען

— זאגט איר? — האט דער עקסטינג דיסטריקט אטארני געפרעגט ציטערנדיק מיט אלע לידער.

— יא.

— און דאס האט פאסירט מיט איבער צוואנציק יאר צוריק?

— יא, אומגעפער אזויפיל.

— אבער פון וואנען ווייסט איר, אז ער איז אין אמעריקע? — האט מייקל הייל־ברון געפרעגט אין אייגענע רעגט, ווערנד זיין שטימע האט געקלונגען ווי א פּוסטע פאס.

— דאס האב איך דערפארן איצט אין לאנדאן, — האט מענדל דערציילט, — איך בין געקומען אהין מיט דעם איינ־ציקן צוועק צו זוכן דעם קליינעם מיכל.

(פארזעצונג קומט)

פאר רעדזשיינע און אומגעגנט

באזוכט

שיינס נייעם רעסטאָראן

די בעסטע ווייטישע כשר'ע מאלצייטן צו יעדער צייט. איר קאנט קריגן הייטישע מאכלים אין רומס צו יעדער צייט. מאכט שיינס פאר אייער היים. מיר ספּעציאלי־זירן זיך אין באנקעטן, פארטיס און אלערליי אנדערע שמחות

Shein's Restaurant
1817 Halifax St. Phone 5738
REGINA

איר וועט זיין צופרידן פון די שניי־ווייסע געוואשענע וועש וואס מיר טאר־כען. פליץ רופט אונז אָפּ.
INDEPENDENT LAUNDRY LTD.
2075 Broad St., Regina
E. L. SLADE, Mgr.
Phones 7055 & 4422.

REGINA CARTAGE & STORAGE LIMITED
טעלעפאן 93 041
היסטריביוטארן פון די באריטע
ראָזדייל לאמפּ און סטאָוו קוילן
פאר הייטישן געברויך, אויך
ביג האָרן און סאונדערס קריק
בעלוויו און גרינדיל סטים קוילן
דזשענעראל קארטעדזש, מואווינג און סטארעדזש

רעדזשיינע — אויפמערקזאם — רעדזשיינע

י. בערעזנער

איז דער קאָרעספּאנדענט און פארטרעטער פאר "דאס אידישע וואָרט" אין אייער שטאט און אומגעגנט

מיר בעטן אלע סעקרעטאָרן פון רעדזשיינער ארגאניזאציעס צו איבערגעבן די נייעסן און באריכטן פון זייערע ארגאניזאציעס צו מר. י. בערעזנער, 103 נייו ארכיאָר בלאק, וועלכער איז אויך באפולמעכטיקט אנצונעמען סובסקריפּשאנס פאר "דאס אידישע וואָרט". שרייבט אדער טעלעפאנירט

5365

"צו מיד צו עסן"

ווען איר פילט אזוי, טריקט א קאפע טיי.

רוט זיך אפ אביסל!

זייער שנעל וועט איר זיין דער־פרישט — דער געפיל פון מיד־קייט איז אוועק — און איר ווילט עסן.

רעד ראָז טיי

איז "נוטער טיי"

צוויי קוואליטעטן — גרין לייבל און אָרענדזש פּיקאָ

רעדזשיינע רעדזשיינע

מיר פארראמען אלס אכסאלוט אין קעגן־זאץ צו די ענגלישע פארשפּרעכונגען אין דער באלפור דעקלאראציע, וועלכע זיינען באשטעטיקט געווארן אין מאנדאט.

"מיר פאנען ניט גלויבן, אז דאס ענג־לישע פאלק וועט דערלויבן אזא דערנידע־רונג פון דעם גוטן נאמען און פרעסטיזש פון ענגלאנד אז מיר פארלאנגען, אז די ענגלישע רעגירונג זאל, מאכן די נויטיקע ענדערונגען און אויסטייטשונגען פון דעם באריכט, כדי צו דערמעגלאכן ווייטערדיקע אידישע איינוואנדערונג און די אנטוויק־לונג פון ארץ־ישראל אין פולן אנקלאנג מיט די באדינגונגען פון באלפור דעקלא־ראציע און דעם מאנדאט פון פעלקער־בונד.

"מיר פארפליכטן זיך אונטער אלע אומ־שטענדן ניט דורכצולאזן קיין שום מיטל כדי צו שטיצן פערזענלאך, מאראליש און פינאנציעל דעם אויפבוי און אונזער לאנד, און, מיר באפעסטיגן און באנייען אונזער גלויבן אין דעם יושר און ענדלאכן דער־פאלג פון אונזער אידעאל".

י. בן־דוד

רעדזשיינע — אויפמערקזאם — רעדזשיינע

י. בערעזנער

איז דער קאָרעספּאנדענט און פארטרעטער פאר "דאס אידישע וואָרט" אין אייער שטאט און אומגעגנט

מיר בעטן אלע סעקרעטאָרן פון רעדזשיינער ארגאניזאציעס צו איבערגעבן די נייעסן און באריכטן פון זייערע ארגאניזאציעס צו מר. י. בערעזנער, 103 נייו ארכיאָר בלאק, וועלכער איז אויך באפולמעכטיקט אנצונעמען סובסקריפּשאנס פאר "דאס אידישע וואָרט". שרייבט אדער טעלעפאנירט

5365

טראוזיט

דורכאויס מיט קענעדיען פּאסיפיק

זוּעג

צו דער

אלטער היים

דירעקטע טריינס
ספּעציעלע קארס

ביז צום שיף אין וו. סעינט דזשאן, נ. ב.
פאר דעצעמבער אפשווימונג

דאטשעס אף יארק — — דעצעמבער 5
דאטשעס אף ריטשמאנד — — דעצעמבער 12
מאנטקלעיר — — — דעצעמבער 13
דאטשעס אף אטאל — — דעצעמבער 16

נידעריקע פּעירס אין פארלויף פון דעצעמבער

בוקט איצט מיט וועלכן ס'איז אגענט פון דער

CANADIAN PACIFIC

עקסקורסיעס צום פּאסיפיק קאוסט און איסטערן קאנאדע אויך

ברודער מאָרד

העכסט אינטערעסאנטער און שפאנענדער ראמאן

(פארזעצונג)

מיט די דאזיקע ווערטער האט ער ארויסגענומען פון דער קעשענע עטלאכע גאלד־שטיקער און האט זיי דערלאנגט דעם פראפעסאר. דער דורכגעטריבענער פראפעסאר האט אבער ניט געוואלט אנ־נעמען דאס געלט.

— איידער איך פארקויף דיר מיין סחורה וויל איך ווייסן צו וואס דו קויפסט אים?

— נאר נישט. עס איז מיר עפעס איינ־געפאלן א פאנטאזיע.

— דו וועסט מיך ניט אפנארן דזשעק, אז אזוינע מענשן ווי דו טראגן זיך ארום מיט פאנטאזיעס. ווען דו ווילסט אפקויי־פען דאס קליינע מענשעלע האסטו געוויס דערביי א צוועק.

— שטעל דיר פאר, אז איך האב ווירקלאך עפעס א צוועק דערביי, — וואס ארט עס דיך?

— איך וויל עס וויסן, — האט דער פראפעסאר געזאגט. — אזעלכע אנשטענ־דיקע מענשן ווי מיר זיינען, דארפן זיך ניט באהאלטן איינער פון דעם צווייטן.

דער שיינער דזשעק האט זיך פאר־טראכט. ער האט געפאנט זייער גוט דעם פראפעסאר, ער האט געוואוסט, אז דער פראפעסאר וועט שוין זוכן צו אויספארשן ביי אים זיין געהיימעניש.

—איך וועל דיר אלעס דערציילן, מיין ליבער פראפעסאר, דו ווייסט, אז די פאר־ליציי זוכט מיך אין איך מוז זיך באהאל־טען. עס איז מיר אנדלאך מיאוס געווארן זיך אלע מאל צו מאסקירן און צו שפילן מיט דער פאליציי אין באהעלטעניש. איך האב מיך באקאנט מיט א גרויסן מאן, וועלכער וואוינט אין א שלאס לעבן לאנ־דאן און איך וויל מיך באזעצן ביי אים אין שלאס אויף א קורצע צייט, ביז די פאליציי וועט אן מיר פארגעסן.

— דאס איז ריכטיק, — האט דער פראפעסאר באמערקט.

— נו, שטעל זיך פאר, אז איך קאן ניט קומען צו א גרויסן מאן און זיך פארשטע־לען אלס מיטגליד פון לאנדאנער גנבים. איך מוז זיך פארשטעלן אלס לאדר אדער אלס גראף. איך האב אים דערציילט, אז איך בין פון גריכנלאנד אזן בין זייער א גרויסער מאן. ווען איך האב דערזעען דאס קליינע מענשעלע, איז מיר איינגעפאלן, אז פאר אזא גרויסן מאן ווי איך האב מיך פארגעשטעלט, פאסט צו האבן א קליין מענשעלע אלס דינער.

— דאס איז גאנץ ריכטיק, — האט דער פראפעסאר געזאגט. — איך קאן דיר אבער ניט פארקויפן דעם קליינעם מענשעלע.

— פאר וואס ניט? — האט דער שיי־נער דזשעק אויסגערופן, — וואס ארט דאס דיך, וואס איך וועל שטאלצירן מיט א פיצעלע דינער? — ווייסטו וואס? — נא דיר פאר אים פופציק פונט.

— אזוי? — דו גיסט שוין פופציק פונט? נו, ווען דו גיסט פופציק פונט, איז דער דאזיקער קליינער מאן ווערט א פארמעגן, — קום מיין ליבער דזשעק, לא־מיר דאן אריינגיין, דער ארימער באב האט מורא אליין צו זיין — קום דזשעק, איך האב ציט ניט.

— אלזא ווילסטו מיר ניט פארקויפן דעם קארליק?

— ניין פריינט! ווען דער ווערג איז ווערט פאר דיר פופציק איז ער פאר מיר ווערט מער.

— גלויב מיר אז דער ווערג איז פאר מיר ניט ווערט א פעני.

— איך גלויב דיר ניט און וועל דיר ניט פארקויפן מיין סחורה, — האט דער פראפ־עסאר געענטפערט קורץ און שארף. — קום ארויף, איך האב דאך קיין צייט ניט.

— וואס הייסטו זיך אזוי הייסט טאם? — ווארט אביסל, לאמיר נאך רעדן.

דער פראפעסאר איז געבליבן שטיין.

— הער נאר, טאם טאלדינג, וואס טויג דיר דאס קליינע מענשעלע? דו דארפסט דאך אים ניט געבן פרעסן און ער וועט דאך דיר ניט אריינברייננען קיין פעני. איך אבער דארף אים האבן, מיר קאן ער נוצן. דו דארפסט אים מיר פארקויפן אלס גוטער קאמעראד.

— ווען ער קאן דיר נוצן, קאן ער אויך מיר נוצן, — האט דער פראפעסאר געענט־פערט — דו קאנסט מיך נאך ניט. דזשעק. ווען איך וויל, קאן איך דיר אין דריי טעג ארום זאגן, ווער דער דאזיקער קליינער מאן איז און צו וואס דו דארפסט אים האב־בען. ניט אומזיסט רופט מען מיך פראפעס־סאר, איך האב א גוטן קאפ און ווען איך דארף עפעס וויסן, — ווער איך עס גע־וואר.

— אלזא זאג מיר, וואס פארלאנגסטו פאר'ן צוועק?

— איך מוז פריער וויסן, ווער איז דער גרויסער מאן, ביי וועמען דו ווילסט פאר־ברענגען איינעקע צייט; איך מוז אויך וויס־סען דעם נאמען פון דעם שלאס, וואו דו ווילסט וואוינען.

— דאס קאן איך דיר זאגן, איך וועל וואוינען אין שלאס טשעוויק ניט ווייט פון לאנדאן.

—איך קאן דעם שלאס טשעוויק, איך וועל דיר מארגן זאגן וואס איך פארלאנג פאר דעם קארליק.

— צו וואס זאלן מיר ווארטן אויף מאר־גען, ווען מיר קאנען עס אפמאכן היינט?

— האט דער שיינער דזשעק געפרעגט.

— ווען דו האסט אזוי קיין צייט ניט, דאן קום אין שענק פון "רויטן דזשאן".

— דאס איז דיין לעצט וואָרט, — האט דער פראפעסאר געענטפערט. — ווילסטו קומען אין שענק פונ'ם רויטן דזשאן?

— איך וועל קומען, — האט דער שיי־נער דזשעק געענטפערט בייז.

— איצט מוזן מיר זיך צעגיין אויף איי־ניקע שטונדן, — האט דער פראפעסאר ווי־טער געזאגט, — איך האב עפעס צו באזאגן אין שטאט און דו וועסט געווים אויך געפינען עפעס א באשעפטיקונג ביי דיינע שיינע דאמען.

ביידע פריינט זיינען ארויפגעגאנגען אין ערשטן צימער און דער שיינער דזשעק איז באלד אוועקגעגאנגען.

—

זיך פאנאנדערגעגאנגען

די שיינע נאנען האט דעם גאנצן טאג געוואכט איבער דעם שוואכן געארג, ווי א מוטער איבער איר קינד. זי האט אנגע־זאגט אירע דינער, אז זיי זאלן קיינעם ניט אריינלאזן אויסער לאדר מאלבאראא און מיסטער לעבלאן.

נאך דעם וואס עס האט פאסירט אין איר וואוינונג פאריקע נאכט און אזוי ווי די פאליציי איז שוין געווארן געווארן, אז דא שפילט מען אין קארטן, האט לאדר מאלבאראא איר געהייסן, אז זי זאל פאר א צייט האלטן פארשלאסן איר הויז און זאל קיינעם נישט אויפנעמען.

לאדר מאלבאראא האט געדונגען דאס הויז פאר מאדעמואזעל נאנאן. ער האט געזאגט פאר אלעמען, אז זי איז זיין גע־ליבטע, אין דער אמת'ן האט ער זי נאר געהאלטן אלס מיטל צו צוציען געסט אין זיין שפיל הויז. מאדעמואזעל נאנאן האט אנפאנגס געגלויבט, אז לאדר מאלבאראא ליבט זי טאקע, באלד אבער האט זי זיך איבערצייגט, אז ער האט זי נאר קיינמאל ניט געליבט און האלט זי נאר דערפאר, ווייל אין א שפיל־הויז מוז זיין א שיינע פרוי, וועלכע זאל צוציען געסט.

דאס האט אנפאנגס זייער פארדראסן דער שיינע פראנצויזין, וואס האט זי אבער געקאנט העלפן? זי איז געווען ארום טרייבן, וועט זי מוזן שטארבן פון הונגער. ארבעטן קאנען ניט אזעלכע פרויען, ווי מאדעמואזעל נאנאן. זיי זיינען געוואוינט צו לעבן אין ריזקייט און פארגעניגן און עס קימערט זיי זייער ווייניק, ווער עס באצאלט דערפאר. נאנאן איז ריכטיק נאך ניט געווען אזוי שטארק פארדארבן, אז עס זאל זי ניט ארן וואס לאדר מאלבאראא האט אויפגעהערט זיך אומצוקומען אויף איר. זי האט אבער זיך געפרייסט דערמיט, וואס זי האט דערווייל געהאט געלט, דינער און א שיינע הויז און אלעס, וואס זי האט פאר־לאנגט.

צום אומגליק פאר איר, האט זייט א צייט אנגעהויבן אריינקומען אין איר הויז דער שיינער דזשעק, וועלכן עס האט גע־בראכט מיט זיך א רייכער לאנדאנער באנקיר, א געוויסער מיסטער דזשאנסאן. לאדר מאלבאראא האט אויפגענומען דעם שיינעם דזשעק אונטער דעם נאמען לעב־לאן. נאנאן איז באלד געפעלן געווארן דעם יונגן שיינעם לעבלאן און זי האט זיך אין אים פארליבט. לעבלאן האט זיך פארגע־שטעלט, אז ער איז אין איר אויך פארליבט ביז איבער די אויערן און האט געזוכט אויסצונוצן זיין ליבע. ווען עס פלעגט אים אויספעלן געלט, פלעגט ער באדאנן ביי זיין געליבטער נאנאן און פלעגט פארגעבן אפ־צוגעבן.

— אזוי האט נאנאן געלעבט ביז דער נאכט ווען דער אינדזיער סינדא באהאדור האט דערקאנט אין איר זאל דעם באראן פאן שטערנפעלד, ריכטיקער געזאגט, — אלפרעד טשעוויק. די פאליציי איז אנגע־קומען און האט דערזעען וואס פאר א הויז דאס איז. לויט די געזעצן פון לאנדאן, וואלט נאנאן געזאלט ארעסטירט ווערן, אבער לאדר מאלבאראא האט זיך אריינגע־מישט און — גראפן, באראנען און רייכע באנקירן ארעסטירט מען ניט אזוי לייכט. לאדר מאלבאראא האט אבער זייער גוט געוואוסט, אז קוים האט די פאליציי אן אויג אויף א הויז, וועט זי שוין אזוי שנעל ניט אפטרעטן פון איר און ער האט זיך אנטשלאסן צו זוכן אן אנדער פלאץ, וואו ער זאל קאנען רואיק שפילן.

(פארטזעצונג קומט)

NEW PALACE THEATRE

היינט, מארגן און מיטוואך

"די ווירדזשיניען"

אויך, ריידנדיקע קאמעדיע — פאקס מואוויטאן, נייעס און א. וו.

WALKER

CANADA'S FINEST THEATRE

היינט און א גאנצע וואך

"דראקולא"

אוונטן, $1, 75ס., 50ס., 25ס. | פלוס מאטינעס __ 50ס., 25ס. | טעקס

ארקעסטער פון 9 מוזיקער

אין פעלעס טעאטער

היינט ווערט געוויזן דאס דורכאויס רייר־דענדיקע בילד "די ווירדזשיניען" מיט גע־רי קופער, ריששארד ארלין, מערי בריאן און וואלטער הוסטאן. דאס בילד איז העכסט אינטערעסאנט און שפאנענד, פול מיט "טרילס" און זייער אמוזירנדיק.

עס ווערט אויך געוויזן א דורכאויס רייר־דענדיקע קאמעדיע, "הייערד און פייערד", פאקס מואוויטאן נייעס א. א. וו. זעט עס אין פעלעס טעאטער.

—(::)—

אין וואקער טעאטער

היינט ביז שבת, טרעט אויף די וואקער רעפערטואר קאמפאני אין דער מיסטעריע־זער פארשטעלונג, "דראקולא". די דאזיקע פארשטעלונג איז דער נעשפרעך פון צוויי קאנטינענטן און עס איז נעשפילט געווארן מיט דעם גרעסטן דערפאלג אין אלע גרע־סערע טעאטער צענטערן.

איר וועט באוואונדערן די דאזיקע פאר־שטעלונג, איר אינטערעסאנטן אינהאלט, די שפאנענדע מאענטן און דעם גלענצנ־דען שפילן פון דער קאמפאני.

זי האט אים ניט פארגינען זיין פריד־לאך פאמיליען לעבן

פון א. רובין

אין פאריז האט ניט לאנג צוריק פאר־סירט א טראגעדיע, וואס האט אויפגע־רודערט דאס גאנצע לאנד. א רייכער פאב־ריקאנט האט אין א שיינעם פרימארגן דערשאסן זיין שוועסטער און דערנאך אין ער באגאנגען זעלבסטמארד. אלע צייטונ־גען האבן "געפיטשורט" די געשיכטע מיט גרויסע קעפ. די איינשטימיקע מיינונג איז געווען, אז די שלעכטע פינאנציעלע לאגע זיינע האט אים געטריבן צו באגיין זו, אן עלטערע מיידל שוין, וועלכע האט אויסגעקוקט אויף א חתן, האט ניט גע־קאנט צוזעען ווי פרידלאך ער לעבט זיך מיט זיין פרוי. זי איז געווען אייפערזיב־טיק. די אייפערזוכט האט איר ממש לע־בעריקערהייד אויפגעפרעסן.

ווען הוק האט זיך ענדלאך דערווייסט, אז זיין שוועסטער איז זיין שונא, האט עס אים שרעקלאך פארדראסן, און בפרט נאך, ווען ער האט ביינעוואוינט קרינג־רייען צווישן זיין פרוי און זיין שוועס־טער, זשערמען, האט זיך אין אים ממש אנגעצונדן א פייער. ער האט דעריבער איר געמאכט א פאר אויסריידן, אבער עס האט ניט געהאלפן.

אין יענער צייט האט דער פאבריקאנט אויסגעמאכט פאר זיך אן אינשורענס פאליסי, אבער ניט קוקנדיק אויף דעם וואס ער האט אזוי שלעכט געפילט צו זיין שוועסטער, האט ער אויף איר אי־בערגעשריבן פופצן טויזנט פראנק, דאס הייסט, אז אין פאל ער זאל שטארבן, זאל זי ניט בלייבן ווי אויפן וואסער. ער האט געמיינט, אז זי איז אומרואיק וואס זיין פארמען, ווען אינגאנצן אריינפאלן אין די הענט פון זיין פרוי און אז דאס איז דער מקור פון איר אייפערזוכט, אבער אויף דאס האט איר ניט באר־איקט.

מיט זעקס מאנאטן פאר זיין טויט איז ביי אים געבארן געווארן א זון. זיין שוועסטער האט עס ניט געקאנט אריי־בערטראגן און זי האט געמאכט אים און זיין פרוי שטורמדיקע סצענעס.

הוק האט עס ניט געקאנט ליידן. איר ארויסטרייבן פון זיין הויז האט ער ניט געקאנט, ווייל זי האט ניט געהאט קיין מיטלען צום לעבן און ער האט זיך אויף געגעשעט מענשן פאר מענשן. ער איז געווען איר איינציקער פארזארגער. זי האט ניט גע־האט קיין פאטער און מוטער, און מענ־שען קאנען דאך קיינמאל ניט וויסן וואס עס קומט פאר אין אזא שטיבל פאמיליען לעבן ווי ער האט געפירט.

ווידער זי לאזן וואוינען אין הויז איז אים ניט געווען צום הארצן. ער האט פשוט ניט געקאנט אויסהאלטן איר באר־ציאונג צו אים און זיין פרוי. די לאגע האט אים זייער געקרייענקט. ער האט זיך ניט געקאנט קיין עצה געפינען אין פאר אימיצן אויסריידן דאס הארץ האט ער ניט געהאט, ער האט זיך געשעמט פאר מענשן.

דאס האט אזוי געווירקט אויף זיינע נערוון, אז ער איז ארומגעגאנגען ווי א וואנזיניקער. ער איז געווארן נערוועז. זיינע געשעפטן זיינען פארנאכלעסיקט געווארן און בעלי חובות האבן זיך גע־ווענדעט צו אים און געמאנט זייער געלט.

עס האט אים אנגעהויבן צו גיין בארג אראפ. ער האט געגומען פילן, אז זיין סוף קאן ניט זיין קיין גוטער, און אין הויז האט זיך ארומגעדרייט זיין שוועס־טער, וועלכע איז געווען, מיט איר ביין־ווייליקייט, די אורזאכע פון זיין אומגליק.

ביי אים אין הארצן האט זיך אנט־ווילקלט א שטארקע שנאה צו זיין שוועס־טער, זיין איינגן פלייש און בלוט, און ער איז געקומען צום באשלוס, אז עס איז ניטא קיין אנדער אויסוועג ווי איר אפראמען פון וועג, אבער ווען דער באר־שלוס איז שוין געווען ביי אים אין הארצן, איז דער טויט געווען אויסגע־קריצט אויף זיין איינעגעם שטערן.

דער זעלבסטמארד אקט איז געווען דער רעזולטאט פון נקמה און שנאה.

אט אזוי האט א ביזזוויליקע מיידל געבראכט טויט אויף זיך און אויף איר איינעגעם ברודער, וועמעס לעבן זי האט צעשטערט בי זאין גרונט אריין.

מיין באדינונג אין די פינסטע אין שטאט

איין גאלאן גאזאלין פריי

צו יעדן איינעם וועלכער וועט איבערגיין אן ס'איז ניט ריכטיק.

פארט צו, לאמיר זיך באקענען

North Main Service Station

מ. שאפראן, מענערזשער

SELKIRK AND MAIN

טעלעפאן 55 757

סעלקירק און מיין סטריט

ארום "דאס אידישע וואָרט"

"איך האָב זיכער געדיינקט פון דער אלטער סאן לייף ווען איך בין געלעגן פארשאמען"!

א מאן, א מיינען פארמאן אין אהייא, האט ארויסגענומען א פאליסי פאר $2.500.00 דעם 16טן אקטאבער, 1926.

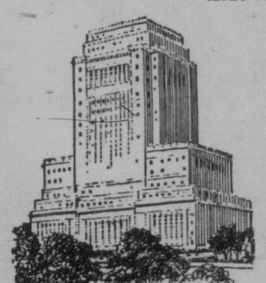

זעט איינעם פון אירע פארטרעטער

מיט פיר טעג שפעטער איז א סעק־צעל פון דעם מיינען דאך איינגעפא־לען און 25 יאר שטיין האט אים פארשאמען. וועט פאלנדיק האט עס גליקלאכערווייז פארמירט אזא פאזיציע וואס האט אים ניט דער־הרנ'עט, אז ניט וואלט ער־דער־שטיקט געווארן. אין צוויי און א האלבע שטונדן שפעטער איז ער פון דארטן ארויסגעצויגן געווארן. ווען מען האט אים געטראגן אויבן, זיי־נען זיינע ערשטע ווערטער געווען:

"איך האב זיכער געדיינקט פון דער אלטער סאן לייף ווען איך בין געלעגן אונטן באגראבן".

די סאן לייף פון קאנעדא וועט אייך באשיצן, צו א מעסיקן קאסט.

SUN LIFE ASSURANCE COMPANY OF CANADA

HEAD OFFICE MONTREAL

פראָטעסט פארזאמלונג

(שלוס פון זייט 1)

פירא האט ציטירט פרעמיער ראמזי מאק־דאנאלד'ס ווערטער וואס ער האט געזאגט צו דער אידישער ארבעטערשאפט, ווען ער איז געווען אין ארץ־ישראל, אז ווען די ארבעטער רעגירונג וועט דערווייל־ט ווערן אין ענגלאנד, וועט זי באשיצן די אידישע ארבעטערשאפט אין ארץ־ישראל, און איצט מוזן מיר, צום באדויערן פראַ־טעסטירן קעגן דער דאזיקער אבעבעטער רעגירונג פאר איר פארקערטער שטעלונג.

"עס וואלט אבער געווען פאלש צו פראטעסטירן קעגן דער ארבעטער רעגי־רונג, ווייל איר איצטיקע שטע־לונג צו דער באלפור דעקלאראציע איז בלויז א פארטזעצונג פון די פריערדיקע רעגי־רונגען; — האט דר. שאפירא געזאגט.

"עס וועט זיין נאאיזן פון אונז צו גלוי־בען, אז אונזערע פראטעסטן וועלן מאַ־מענטאל ענדערן די לאגע. דער צייטגייסט איז געבארן געווארן ניט מיט דער באלפור דעקלאראציע. מיר האבן אבער איצט ניט קיין אנדער מיטל, אז מיר מוזן פראטעס־טירן, מיט'ן גלויבן, אז אונזער פראטעסט וועט דערהערט ווערן, ווייל קיינער קאן ניט לייקענען אז ארץ־ישראל איז פאר'ן אידישן פאלק אן עקזיסטענץ פראגע.

"די שטעלונג פון דער בריטישער רע־גירונג האט ניט אפגעשוואכט דעם צור־ניזם. מיר וועלן איצט מיט מער ענערגיע פארצווייגן זיך אין דער ארבעט פאר ארץ ישראל" — האט ער געזאגט.

צום שלוס האט דר. שאפירא פארגע־לעזן די פאלגנדע רעזאלוציע וואס איז אנגענומען געווארן פון דער גאנצער פאר־זאמלונג.

די רעזאלוציע

"היות ווי די בריטישע רעגירונג האט מיט דער צושטימונג פון די אלי־אירטע ארויסגעגעבן די באלפור דע־קלאראציע, פארפליכטנדיק זיך צו העלפן דער עטאבלירונג פון דער אי־דישער נאציאנאלער היים אין ארץ־ישראל.

"און היות ווי די דעקלאראציע איז נאכדעם פארקערפערט געווארן אין דעם מאנדאט פאר ארץ־ישראל.

"און היות ווי דער מאנדאט איז נאכדעם פארטרויט געווארן צו ענג־לאנד פון דער פעלקער־ליגע.

"און היות ווי די אירן פון קאנאדע צוזאמען מיט די אירן פון דער גאנ־צער וועלט, האבן פארלאזנדיק זיך אויף דער פארפליכטונג פון ענגלאנד, געבראכט גרויסע קרבנות פאר דער אויפבויאונג פון ארץ־ישראל.

"און היות ווי דער לעצטער 'וויי־סער פאפיר' באצוועקט צו אפשטעלן די אידישע איינוואנדערונג קיין ארץ־ישראל און מאכן אומעגלאך פאר אי־דען דאס קויפן פון באדן.

"און היות ווי די דערקלערונג צו העלפן בויען א אידישע היים אן אי־דישער אימיגראציע און אן אידישן באדן איז אן אומזין;

"און היות ווי דער לעצטער 'וויי־סער פאפיר' איז א ברוך פון א פיי־ערלאכער פארפליכטונג פון ענגלאנד צום אידישן פאלק און א ברוך פונ'ם מאנדאט;

"פראטעסטירן מיר, אידן פון ווי־ניפעג, אויפ'ן שטארקסטן אופן קעגן דער לעצטער פעסילד דעקלאראציע;

"און מיר זיינען זיכער, אז די דער־קלערונג דריקט ניט אויס די מיינונג פונ'ם בריטישן פאלק;

"און מיר פארערן אויף די ענגלישע רעגירונג צו פירן איר פאליטיק בנוגע ארץ־ישראל אויף אזא אופן, אז די פארפליכטונג לויט'ן מאנדאט צום אי־דישן פאלק זאל דערפילט ווערן אין פולער מאס".

Melchers

GOLD

מאנופעקטשורד אין קאנאדע אונטער קאנטראל פון דער פעדעראלער רעגירונג, נעריי־ניקט פיר מאל און געצייטיגט אין באנד פאר יארן.

געבאטלט אין 2 סייזעס

40 אונץ פלעשל

26 אונץ פלעשל

Canada's favorite gin for over 30 years

Cross Canadian Gin

MELCHERS DISTILLERIES LIMITED, MONTREAL

DISTILLERS SINCE 1898

Classified Section — קלאסיפייד סעקשען

שפעציעלע פרייזן פאר ארווערטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפטיילונג

איין מאל: 5 ס. פער "אייטם ליין"		אפאר 3 מאנאטן:	$2.15
פאר א וואך, 20 ס	"	פאר 6 מאנאטן:	$4.00
פאר א מאנאט, 75 ס.	"	פאר 1 יאר:	$7.50

:: פערזענלאכעס ::

PERSONAL

PROF. SCOTT 88 10ס

290 פארערדזש עוו. איבער לייטאוס טעאטער נייסטע בעסטע פאקס טראנס און וואלץ סטעפס קלאסן און סטריקטלי פריוואטע לעסאנס. פולער קורס פון לעסאנס $5.00.

פיזישע קולטור

רעדוצירן — א ספעציאליטעט

טעלעפאן גרעי, 23 984—39 878

מיטשעל און מיטשעל

רעניסטרירטע פעטנט אטארנים, 718 מעקאינטייר בלאק, ווינניפעג. פעטנטס, טרייד מארק נעמען אין אלע לענדער. ריזאנאייבל טערמס. טעלעפאן 88 747.

געלט!

פאר אייערע באלריקע נויטן

$50 ביז $500

צוועלף מאנאטן צו באצאלן עס צוריק. פינאנסלאכע באדינונג. שטריינונג מאר־טריידזש

אפן טעגלאך ביז 7.30 נאכמיטאג.

General Loan and Insurance Agency

738 Somerset Block, Winnipeg.

Phone 24 789

R. B. ORMISTON

פלאריסט

צוויי סטארס צו אייער באדינונג

96 Osborne St., Phone 42 386

340 Portage Ave., Phone 24 791

בלומען טעלעגראפירט איבעראל

לייף אינשורענס

בעסער צו האבן א פאליסי און ניט דארפן עס. איידער דארפן דאס אן ניט האבן.

P. A. TEMPLETON

807 Electric Railway Chambers

Phone 89 688

וויקער פוירניטשור און בייבי קערידזשעס

פארריכט. ספרינג געפיינטעט און אפהאלסטערד.

WILLOW ART FURNITURE COMPANY

288 GRAHAM AVE. PH. 24 677

אאקטיוו מעסענדזשער

טעלעפאן 26 062

באגס, מאטארסייקלס, טראקס.

דעליווערי אין אלע אירע ברענטשעס.

AACTIVE MESSENGER SERVICE

119 Albert Street

טייפרייטערס

באנקראט סייל, רעמינגטאן, אנדערוואוד, וואודסטאק און א. וו.

T. A. WEIR

נאכפאלגער צו

MODERN OFFICE APPLIANCES LTD.

Ph 28 800 247 Notre Dame Ph. 24 783

:: צו פארקויפן ::

FOR SALE

7 רום הויז, פולי מאדערן, אוק פיניש־שינג, פייער פלייס, גאראדזש, אין אל־פרעד עווענין. פרייז $3.800. א גרויסער סנעפ.

סוויטס צו פארענטן אין די בעסטע אפארטמענטס אין דער נארט ענד. 3 און 4 רומס פון $30 א חודש און העכער.

צו פארענטן א נייע סטאקא באנגאלאו פון 6 רומס. מיט א כאן רום און אויך א גאראדזש. אויסגעפוירנישט אויפן שענס־טען אוגש. איר קאנט עס רענטן מיט אדער אן דער פויריטשור.

געלט לייען אויף 6½ פראצענט. אינ־שורענס פאר אלעראליי צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.

804 מיין סטריט

טעלעפאנס 761 55 און 807 53

דאבל הויז פון 7 רומס מיט צוויי וואַ־נעס, בריק ביילדינג, אין ערשט קלאסיקן צושטאנד, אויף דאפערין עווענין. פרייז בלויז $2.800.

באנגאלאו, סטאקא, פון 5 רומס, אויף באראנס עווענין. הארדוואוד פלארס און פיניש. פרייז $4.700.

4 רום סוויט צו רענטן אין קלייר בלאק, 395 סעלקירק עווענין. באקוועמע ליכטיקע צימערן. זייער מעסיקער רענט.

אויב איר ווילט א הויז, זעט

ח. פערלמאן און ג. זעלטשען

MUTUAL AGENCIES

874 Main St. Phone 51 000

געשעפט געלעגנהייטן

Business Opportunities

אפארטמענט בלאק, 23 סוויטס, יער־לאכער רענט $12,750. וועט פארבייטן אויף הייזער און אנדערמענטס.

דזשענעראל, סטאר $20,000 צו 70 סענט. צו פארבייטן פאר א הויז אין שטאט.

SCOTT REALTY CO. Ltd.

11 C.P.R. Office Bldg. Phone 89 644

:: שטעלע פארלאנגט ::

SITUATION WANTED

א מיידל, ווילינג צו ארבעטן אין א סטאר אין שטאט אדער קאנטרי, הויז ארבעט, וועט ניט זיין קיין שטערונג. רעדט גוט ענגליש. זיך ווענדן צו דאס אידישע וואָרט באקס 2916.

יונגערמאן פארלאנגט א שטעלע אין א סטאר, שטאט אדער קאנטרי, אדער אלס טראוולער. 10 יאר ערפארענס מיט גוטע פארבינדונגען. זיך ווענדן צו דאס אידישע וואָרט באקס 2933.

א אנשטענדיקער ארענטלאכער באי 2½ יאר אין לאנד, רעדט פיר שפראכן: ענג־ליש, פוילישן, רוטענישן און דייטש, פאר־לאנגט א שטעלע אין א סטאר, קאנטרי אדער שטאט. קאן אויך לערנען מיט קינ־דער העברייאיש אויב נויטיק. מעסיקער געהאלט. ווענדן צו דאס אידישע וואָרט באקס 2949.

א לערערין און גובערנאנטקע אין אידישער אדער רוסישער שפראך, זוכט א פאזישאן ביי א פריוואטער פאמיליע, אין שטאט אדער קאנטרי. שרייבט צו

MISS EDA GARRATT

420 Manitoba Ave.

:: צו פארענטן ::

FOR RENT

באלטיק אפארטמענטס

מאניטאבא עווע.

צו פארענטן 3 און 4 רום סוויטס, ניי דעקאריט. סקרינד באלקאנים.

מעסיקע רענט

זיך ווענדן צום קערטייקער סוויט "די."

טעלעפאן 56 668

צו פארענטן א רום הויז. זיך ווענ־דען צו

MISS PATTERSON—465 Flora Ave.

NOKOMIS BUILDING

האנדריוון און קאמבערלענד

ווינטשעסטערטער גראונד פלאר סטייס צו פארענטן. פאסיק פאר לייכטער מאנופעקטשורינג אדער אפיסעס. ני־דעריקער אינשורענס רענט.

THE J. McDIARMID CO., LTD.

201 Nokomis Bldg. Phone 26 294

ראמאנא קאורט

פריטשארד עווענין, ארום מיין סטריט. צו־ציענדיקע 3 רום סוויטס צו פארענטן, מיט אלע באקוועמליכקייטן. רענט $37.50 און העכער. טעלעפאנירט צו מר. ביזס, 57 348; אונטן, 51 721.

צו פארענטן א דריי אדער פיר רום סוויט, מיט אן אויוון אויב נויטיק.

אויך א קליינע 6 רום הויז, 346 אבער־דין עווענין, ריזאנאייבל רענט. זיך ווענדן צו ה. שיינעם, 344 סט. דזשאנס עווענין.

צו פארענטן פון 2 ביז 5 צימערן. טעלע־פאן אין הייסע לופט באהייצונג, זיך ווענ־דען אין 517 מעינגס עווע. טעל. 53 002.

צו פארענטן 5 רומס, פולי מאדערן. באַ־הייצט. זיך ווענדן אין 410 אלפרעד עווע.

צו פארענטן 2 ניט־געפוירנישטע רומס, מיט אלע באקוועמלאכקייטן. 446 קאַ־לדזש עווענין, טעלעפאן 55 786.

צו פארענטן א ליכטיקע רום פאסיק פאר לייכטע הויזקיפינג. נוצן דעם טעלעפאן. נאענט צו א קאר. ווענדן 345 רעדוואוד.

צו פארענטן א 5 רום סוויט, זייער ני־דעריקער רענט. זיך ווענדן אין 1028 מיין סטריט, אדער טעלעפאנירט 37 061.

רעדוואוד אפארטמענטס

צוציענדיקע גרויסע סוויטס פון $40 ביז $55. טעלעפאנירט צום קערטייקער 55 175.

THE EMPIRE LOAN CO.

RENTAL AGENTS

צו פארענטן 2 אדער 3 רום סוויטס, מיט געז. גרויסע, ליכטיקע, באקוועמע רומס. ריזאנאייבל רענט. זיך ווענדן אין 367 טשארלס סטריט.